

ELOFIZETES.

Helyben és vidéken
Egy évre ... 48 kor.
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy hóra ... 4 kor.

Nyitási költségek
visszafizetés szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Köszef. Köherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, október 24.

Egy horvát gyalogezred benyomult Fiuméba és a honvédeket lefegyverezte.

Zavargások Fiumében.

A Wekerle-kormány lemondása.

Riadó! . . .

Arad város közgyűlési termében Barabás Béla főispán szónokolt ma a politikai helyzetet. Beszédének gondolatmenete egy hazafias igazságban kristályosodott ki.

— A ránk zúduló események között értjük meg végre egymást és legyünk egyek mi magyarok!

Profétai bölcsesség ez, melynek nem volna szabad nyomtalanul elszállani; ezeknek a szavaknak vörös parázként kellene a szívekben égni, hogy kiirtson abból minden gyűlölködő érzést s átformáljon bennünket az új idők új magyarjává. Hogy tömören, egységesen, ezeréves tradícióink büszke öntudatával tudjunk elmentállani azoknak a törekvéseknek, melyek nemrég hazug frázisokat szórtak el rólunk a külföldi nemzetek előtt s a melyek most hazánk határait akarják összetörni.

Barabás főispán eltalálta az igazi hangot. Most kell sziklaszilárd egységben megjelenünk a világ előtt s most kell tiltakozó szavunkat felemelni minden, nemzetünk felé törő, igazságtalanság ellen.

A szentséges magyar föld ezeresztendősi határain möhő tüzek csapnak át északról, délről, keletről, a magyar kérdés felszökött a világ árbócára, mint egy megtépázott, megrongyolt lobogó a diadalmas többiek közt — és a magyar nemzet még mindig nem proklamál, a magyar nemzet még mindig nem harsogja el követeléseit és nem kiáltja világgá, hogy hazája földjéből egyetlen göröngyöt át nem enged senkinek. A magyar faj géniusának mintha befagyott volna a torka, mintha elsorvadtak volna egykor ércesen zengő hangszálai éppen azokban a pillanatokban, amikor körülötte a világ egy szörnyűséges, megdöbbentő álmom, a melyet talán egyetlen megrendítő kiáltással még el tudna riasztani és éppen most, ez elől a kiáltás elől kötötték gúzsba hangszálait végzetes hatalmak. Még mindig csak pártok nyilatkoznak, még mindig csak személyek vitáznak, de hol a nemzet, amely most elkialtsa magát és megmondja, hogy ma nincsenek már pártok, nincsenek személyek, ma már csak egy szentséges szent magyar haza, amely veszélyben van és amelyet meg kell menteni, mert különben minden párt és minden személy, mindenki és minden elveszett.

Hát nincs többé magyar föld, magyar nemzet, magyar nép? Ma Prága, ma Zágráb, ma minden cseh, tót, oláh város a világhistóriában

él és irányít: hát Budapestnek, Aradnak, Szegednek, Debrecennek, Kassának, Pozsonynak, Pécsnek, Kolozsvárnak, Marosvásárhelynek, nincs szava, nincs hangja, nincs mondanivalója? Képtelenség, velőtrázó és gyászos képtelenség, hogy a magyar kérdéstről csak Prága, csak Jassy, csak Nis, csak Bécs, London és Washington nyilatkozzék, csak azok jussanak szóhoz és cselekvéshez ebben a kérdésben, a kik vagy esküdt ellenfelei ennek az elhagyatott Magyarországnak, vagy ha jóhiszemű emberek is, idegenek tőlünk és se ingük, se gallérjuk nem vagyunk. Képtelenség, hogy a magyar önrendelkezés a megvalósulása napjaiban váljék magyar megcsönkulássá — képtelenség, hogy ma akár Berlin, akár Bécs, akár Prága egy pillanatig is fontos legyen nekünk, hogy másról is beszéljünk, másért is áldozzunk, mint a csorbitatlan Magyarország tisztességes békéjéért. Ágyutörök szegeződnek ellenünk, hadak dühörögnek felénk, vésztes törekvések diadalmasan törnek állami egységünk és terüle-

tünk ellen — hát nekünk mindehhez nincs szavunk, nincs itt egy „dicsőséges magyar nemzet”, amely harsogva követelje a maga igazait. *Ma még nincs elintézve, nincs befejezve semmi*, de a legsötétebb lehetőségek felhúznak a vörösfekete látóhatáron, ez az az idő, amikor mindenre készen kell lenni és végig kell sikoltani a magyar mezők fölött.

Hát szólaljon meg a magyar nemzet, demonstráljon, hogy a csillagok megrendüljenek belé. Demonstrálni kell, hogy itthon is, odakünn is belefulladás a szó mindenikébe, aki ebből a földből csak egy vármegyét is elkövetel, aki itt keleti Svájcot emleget. Álljon talpra a magyar főváros, a magyar vidék és harsonázzon, demonstráljon, nyilatkozzon, deklaráljon: úgy, vagy még szilajabban, mint ahogyan azt ma Arad közgyűlési termében megcselekedték. Hadd emelkedjék föl egy kissé a csüggedők lelke, hadd tudják meg odakünn is, itthon is, hogy egy ezeresztendősi nemzetet nem lehet válaszigyézékekkel megölni!

Béke előtt nem lesz fegyverszünet.

(Wilson tulajdonképeni válasza a 14 pontnál többet követel. — Németország becsületes békötörekvése.)

Koppenhágai távirat szerint a *Timesnek* jelentik Newyorkból: A békeremények nem változtak. Ezzel szemben csökkentek azok a várakozások, amelyeket a fegyverszünet létrejöttére vonatkozólag tápláltak. A szenatus bizottságában a hadikárpótlás kérdését beszéltek meg. Lansing kijelentette, hogy *Wilson békeprogramjában nincsen benne a hadiköltségek megtérítése.*

Rotterdami távirat szerint a Reuter-iroda azt a felfogást terjeszti, hogy *a béketárgyalást fegyverszünet nem előzi meg.* A békéről a katonai operációk folytatása közben kezdenek majd tanácskozni.

Bécsből jelentik: A svájci *Press Telegraph* távirata szerint *Clemenceau* miniszterelnök mihelyt kezébe jutott a német válaszigyézék szövege, hosszas tanácskozást folytatott a külügyminiszterrel és az amerikai nagykövettel. Megállapítható, hogy mióta *Clemenceau* lemondott a revanspolitikáról, a nacionalista sajtó magatartása is inkább hajlik a béke felé.

Koppenhágai távirat szerint a *Daily Chronicle* azt írja, hogy *Wilson* elnöknek a köz-

ponti hatalmakhoz intézett eddigi jegyzékei voltaképen nem a békeajánlatra adott válaszok, hanem kizárólag ezeknek a válaszoknak előzetes lépései. A tulajdonképeni választ csak később adja meg, még pedig az entente kormányokkal való egyetértésben. *Ez a válasz az ismert 14 pontnál többet fog magába foglalni.*

Bécsből jelentik: A Reuter-ügynökség kizártan tartja, hogy *rövidesen létrejön a fegyverszünet.* Németország nyilván még nem hajlandó azokat a kétségtelenül szigorú katonai feltételeket teljesíteni, amelyeket az entente hajthatatlanul fenntart. Ennélfogva a hadműveletek tovább folynak, sőt mint a jelekből láthatók, fokozódnak.

Rotterdamból táviratozzák: Washingtoni híradás szerint *Wilson* elnök meg van győződve arról, hogy *Németország most becsületesen törekszik a békére.* *Wilson* most véglegesen dönteni akar háború és béke kérdésében és ebből a célból a szövetséges államok kormányaiival végleges megállapodásra igyekszik jutni.

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés ma

folytatta a politikai helyzet feletti vitát. Haase független szocialdemokrata képviselő a következő kijelentéseket tette:

— A politikai és katonai helyzet teljesen megváltozott. A német imperializmus a legteljesebb mértékben elvesztette a játszmát. A mi pártunk ébredt leghamarabb a helyzet tudatára. A kormány azonban a Németország és Anglia között 1916. tavaszán szövődő békeszálakat széttepte. A fegyverszüneti ajánlatot nem az új kormány, hanem Hindenburg és Ludendorff kezdeményezték. A nemzeti védelemre való felszólítást felelőtlen megnyilatkozásnak mondja. Vérbűnt követnek el mindazok, akik a háború folytatására izgatnak.

Payer alkancellár mindenekelőtt a szülői jelentéseivel foglalkozik és a következőket mondja:

— Azokat az immonarchisztikus szélsőségeket, melyek az előttem szólónál gyakoriak voltak és amelyeket hangsúlyozva felhozott, abból a szempontból akarom visszautasítani, hogy én még nem látom azt az időt elérkezettnek, amikor állásunknak kifelé való veszélyeztetése nélkül ily problémákat megbolygathatunk.

Hágából jelentik: Clemenceau lapja a *L'Homme Libre* ezeket írja: Lehetséges, hogy a tárgyalásokat folytatni fogjuk ellenteinkkel. Annyi azonban tény, hogy egyelőre tovább harcolunk és csupán annyit tudunk, hogy harcolni fogunk, amíg csak az ellentét feltétel nélkül meg nem adja magát.

A Gotterhalté megbélyegzése a Házban.

(Izgalmak a király debreceni látogatása körül.)

Néhány perccel 11 óra előtt nyitja meg az ülést Szász Károly elnök. Az elnöki előterjesztések után Szász Pál, a mentelmi bizottság előadója tesz jelentést a mentelmi bizottságnak Fényes László ügyében hozott határozatáról. A bizottság javasolja, hogy a képviselőház Fényes Lászlót, aki állandóan zavarta a Ház tegnapi tárgyalását, jegyzőkönyvi megrovásban részesítse.

Batthyány Pál gróf: Hát a kiplakátirozás? (Derűtlenség.)

Polónyi Dezső különvéleményt terjeszt elő. Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést és a többség a mentelmi bizottság javaslatát fogadja el.

Ezután áttért a képviselőház a napirendre: az indemnitás tárgyalására.

(A szászok deklarációja.)

Brandtsch Rudolf (szász) az első szónok. Kijelenti, hogy ő és népe hűséggel viseltetik hazánk iránt és ragaszkodással van ahhoz a földhöz, a melyen ősei évszázadok óta laknak. Azt hiszi, mindenütt belátták már ebben a hazában, hogy a nemzeti kérdés most már meg kell oldani. Nekik ez szomorú elégtétel, mert évtizedek óta sürgették. Ugylátszik, az ő népének, a magyarországi németeknek a sorsával senki sem törődik. A hazai németiség nem egységes, összefüggő nyelv

területen lakik és már ezért is ki van zárva, hogy a hazai németek az önrendelkezési jog alapján bármilyen formában önállóságra törekedjenek.

A magyarországi németiség helyzete most rendkívül szomorú, nem gazdasági, hanem a nemzeti kultúra terén. Összesen 280.000 német gyerek nem részesül német oktatásban és csak 40.000 német gyerek kap német oktatást, aminek az az oka, hogy csak Erdélyben vannak német iskolák. Olyan jogokat akar, hogy a magyarországi németiség mint nép éljen ebben az országban. Sokat szenvedett a németiség és a közeli napokban sokat fog szenvedni, mert a veszélyeztetett határszélen lakik. Határozatot olvas fel, amelyet a németiség nemzeti bizalmi férfiai hoztak.

Egy hang: Hol vannak ezek a bizalmiférfiak?

Brandtsch Rudolf: Vannak! Budapesten és Bécsben tanácskoztunk. Azután felolvassa a határozatot. Ebben kijelentik, hogy hűségüket a hazához bebizonyították. A háborúban a legnagyobb áldozatokat hozták hazánk fennmaradása érdekében. Abban a reményben vannak tehát, hogy az ő népüknek is megadják a teljes jogot: a német kultúra szabad fejlődését és német anyanyelvük szabad használatát minden téren. Azt kívánják, hogy erről megfelelő törvényt hozzon a Ház.

Hozzák haza a magyar katonákat.

Szilágyi Lajos szólalt fel ezután. Kizárólag katonai kérdésekkel kíván foglalkozni. Kifogásolja, hogy a szerb frontra nem magyar hadosztályokat küldtek. Követeli, hogy szinmagyar vidékről való katonákat viggenek oda a magyar határ védelmére. Az ellenség felülkerekedett, ez befolyásolja Wilson válaszait, amelyek ilyenformán halogatók. A legsürgősebb feladat a front megszilárdítása. Szurmay és Tisza tegnap a magyar nemzet legnagyobb ellenségére pazarolták dicséreteiket, a mikor Conradot magasztalták. Követeli, hogy a magyar fizeteket és legénységet hozzák haza. Tíz pótzászlóalj van Ausztriában. Magyarország függetlenségének proklamálása folytán a magyar állampolgárok összes katonai ügyei a legfelsőbb fokozaton a honvédelmi miniszteriumban intézendők. Szó sem lehet tovább a főparancsnokságnak, a hadügyminiszteriumnak és legnagyobb ellenségünknek, a Zentraltransportleitungnak további fenntartásáról. Ezen intézkedések mellé máris parlamenti biztost és parlamenti bizottságot nevezzenek ki. Az indemnitást elfogadja.

(Románok a független magyar nemzet tagjai.)

Mihályi Gyula a magyarországi románokról beszél. Más a felfogása, mint a nemzeti képviselőknek.

Vajda Sándor: Nem beszélhet az összes románok nevében.

Mihályi Gyula: A kölcsönös megértés politikáját hirdeti.

A románok a független magyar nemzet tagjai kívánnak lenni a jövőben.

Hár vannak sérelmeik, melyek szerinte félreértésből származnak.

Öt perc szünet után Polónyi Dezső szólalt fel: Feltűnő, hogy Tisza most megjelenik okmányokkal, amikor csillaga már leáldozóban van. A háborúhoz nekünk volt a legkevesebb közünk. A világhatalmak versengésében sokkal inkább lett volna helyünk a másik oldalon, a szabadság, a demokrácia oldalán, mint a német szövetségben. Pártja minidig meg volt győződve, hogy a németek végső győzelme, Mitteleurópa kialakulása, Magyarországra hátrányos lett volna. A horvát kérdésben Kossuth Lajos álláspontján áll, aki nyíltan elismerte Horvátország jogát a nemzeti függetlenségre. A szólvárja a horvátok méltányosság érzetétől, hogy nem fognak elzárkózni Magyarország természetes joga elől, hogy szabad kijáratuk legyen a tengerhez.

Az ülést délután két órakor felfüggesztik.

Az elnök megbélyegzi a Gotterhaltét.

A délutáni ülést 4 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Az első felszólaló Apponyi Albert gróf volt. Kijelenti, hogy nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, de a mai súlyos helyzetben megszavazza az indemnitást. A kormánypártnak és munkapártnak fuziója nem nyújt a kormánynak több létjogosultságot. Az egész csak formula, de a mai helyzetben nem formulákra van szükség.

ség, hanem reálításokra, és ez nem más mint az egész nemzetre való támaszkodás. Ha ez nem áll módunkban, legalább azzal kell kifejezést adni hajlandóságunknak, hogy az általános egyenlő választójog alapjára helyezkedünk. Már most meg kell nyugtatnunk az egész nemzetet, hogy részére a legszélesebb jogkiterjesztés biztosított. A mostani új alakulás nem nagyon javít a helyzeten. Rátér azután arra, hogy a jelen helyzet legsürgősebb feladata abban van, hogy bennünket Wilson a cseh-tót hadviselő féllel való megegyezésre utasít, amit ő csak formulának tekint. Csehország az egy reálítás, nem pedig cseh fantazmagória. Wilson ellentétben jönne önmagával, a mi hazafias tömjainkat akarunk ellenére odaajándékozni Csehországnak. Sürghős feladatai között első helyen áll a déli és délkeleti határvidék védelme. Nem elég beszélni erről, hanem cselekedni is kell, még pedig úgy, hogy a védelem vezetése olyanok kezébe kerüljön, akik velünk egyetértenek. Ennek kivételére szükséges a parlamenti bizottság.

Apponyi után Balla Aladár szólalt fel. Ez a háború — kezdte beszédét — Ausztria háborúja. Ez a háború . . .

Meskó Zoltán elkiáltja magát: Debrecenben még ma is a Gotterhaltét játszották a király érkezésekor. Erre óriási zaj következik a szélső baloldalon.

— Szégyen, gyalázat, kiáltják balfelől.

Meskó Zoltán: Bélyegezze meg az elnök az elnöki székből ezt az esetet.

Juhász Nagy Sándor: Egyetlen megoldás: mondjon le a kormány.

Felkiáltások: Windischgrätz a főrendező.

Hock János: Hozzák a független Magyarországot és a másik oldalon a Gotterhaltét énekelik. (Nagy zaj a baloldalon, ahonnan állandóan kiáltják):

— Pfüj! gyalázat.

Hock János: Magyar fizetkeket meg tudtak fosztani tiszti rangjuktól a Kossuth-nóta miatt, akkor a Gotterhalté miatt a kormánynak le kell mondaní.

A teremben ismét óriási zaj keletkezik. Az elnök hiba csenget. Több képviselőt rendrentesít, de hangját is alig lehet hallani. A nyugalom nem akar helyreállni. Az elnök percekig csenget, majd kénytelen felfüggeszteni az ülést. Szünet alatt a középben csoportosultak a képviselők és a baloldaliak dühösen követelik, hogy az elnök nek meg kell bélyegezni az esetet, különben addig nem hajlandók tárgyalni. Az elnök a hevesen vitatkozó csoporthoz megy és csendesíteni igyekszik őket. Végül megállapodnak, hogy az elnök megfelelő nyilatkozatot tesz az elnöki székből. Ezután Szász Károly elnök ismét megnyitotta az ülést.

Elnök: Az imént Balla Aladár képviselő ur beszéde alatt bizonyos nyugtalanságot vállott ki . . .

Ismét óriási zaj tört ki a teremben. Meskó Zoltán közbekiált:

— Megbotránkozást és felháborodást.

Szász Károly: . . . egy délutáni lapnak az a híre, hogy Debrecenben a király megérkezése alkalmával a katonai zenekar a Gotterhaltét játszotta. Tudatában vagyok az eset komolyságának, ezért érintkezésbe léptem a kormánnyal. A hivatalos tudósítás szerint a katonai zenekar csak a magyar himnuszt játszotta. Ha azonban az újsághír mégis igaz, ha valamely katonai intéző kör részéről elkövetett volna azon tapintatlanság, (Nagy taps) hogy a magyar királyt a Gotterhaltéval fogadták, ez a mai viszonyok között a legnagyobb tapintatlanság.

Felkiáltások a baloldalon: Inzultus!

Elnök folytatja beszédét: Amikor a kormány a magyar állam teljes függetlenségének biztosítására törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé, ennek a régi hangulatnak meg kell szünni. Ez a rendszer utolsó napjait éli. (Nagy taps minden oldalról.) Ez a hangulat Magyarországon megszünt. Legutóbb is Pozsonyban az uralkodó a néppel együtt énekelte a himnuszt. Ennek az új korszaknak hajnalhasadásakor, ezt hangsúlyozom, a kormány tudtával tettem meg eme bejelentésemet.

Az elnöki bejelentést élénk tapsal fogadták a Ház minden oldalán.

Balta Aladár folytatja beszédét és kifejti, hogy az osztrák politika mindig odairányult, hogy ellentétet szítson a magyarok és nemzetiségek között. De a mi vezető politikusaink sem tettek másként. Rátér ezután arra, hogy a háborút Ausztria akarta. A Szerbiához intézett demarsch krudális hangja nem volt alkalmas arra, hogy azzal elkerüljék a háborút. Ez a háború azonban el volt határozva. Ultimátumunkra este 6 órára tüztük ki a válaszást, de báró Giessl akkori belgrádi követünk már 6 órákor kint volt a belgrádi állomáson.

A tárgyalás további lefolyásáról lapunk más helyén közzünk tudósítást.

Biztosítsuk a vasut forgalmát.

(Az aradi üzemeltetés felhívása.)

A rendkívüli körülmények következtében fennforgó nehéz forgalmi viszonyok enyhítése és a tömeges szállítások akadálytalan lebonyolításának biztosítása elsőrangú közgazdasági érdek. E cél eléréséhez elkerülhetetlenül szükséges, hogy mindazok, akik a forgalom lebonyolításánál a vasutaknak könnyítést nyújtanak, a vasutakat ebben annyival is inkább részesítsék, mert ez saját érdekükben is történik. Különös fontossága van az ügynek a lakosságnak élelmiszerekkel való ellátása tekintetében, egyrészt azért, mert az élelmiszerek nagyobb mennyiségben kerülnek szállításra, másrészt pedig azért, mert az élelmiszerek azok a küldemények, amelyeknek szállítása a fennforgó viszonyok között minden más szállításhoznál sürgősebb.

A forgalom akadálytalan lebonyolításának biztosítása ügyében a M. v. aradi üzemeltetésére ma átiratot intézett az aradi kereskedelmi és iparkamarához. Az átiratban az üzemeltetésre a következő szempontok figyelemmel tartására hívja fel az érdekelteket:

Minden okvetlenül nem szükséges szállítás elkerültesse, szállítványok tehát biztos cél nélkül ide-oda ne küldessenek. A szükségletek lehetőleg közeli helyekről szereztessenek be, minél következtében a vasut kisebb mértékben vétetvén igénybe, általában nagyobb teljesítést fog végezhetni. Az egymást keresztező szállítások okvetlenül mellőztessenek. A forgalmi nehézségek leküzdéséhez szükséges még az is, hogy a nagyobb ipartelepek forgalmának lebonyolításánál a szállításokat megfelelően beosszák és tervszerűen szabályozzák, miáltal vasutforgalmi szempontból jelentékeny megtakarítások érhetők el.

Szünőben a spanyol-baj.

(Hunyadmegyében ötezer beteg van.)

Az orvosi hivatalban ma azt az örvéndes értesítést kaptuk, hogy a spanyolbetegség elérvén a kúlnációs pontot, csökkenőben a közkórházba a mai napon már egyetlen beteget sem szállítottak be, holott néhány nap előtt naponta 10—15 beteget szállítottak a közkórházba. Az orvosok jelentései is azt igazolják, hogy a járvány tetemesen csökkent. Ma két haláleset történt: Kurtusán Simon 40 éves bérkocsis és Vastag Lajos 29 éves lakatos haltak meg spanyol-betegségben.

Hunyadmegyében, mint dévai tudósítónk jelenti, a spanyoljárvány óriási arányban terjed. Három nap alatt 62 ember halt meg spanyol-betegségben. A betegek száma a megyében meghaladja már az ötezeret. Minden irányú védekezés hiábavalónak látszik. A megyében levő összes iskolákat bezárták. Az iskolás gyermekeknek még szüleik társaságában sem szabad nyilvános helyeken, moziban, színházban, vagy a templomban megjeleni. Déván, Piskin, Vajdahunyadon és Szászvároson nagyon sok üzlet zárva van, mert az egész személyzet spanyolbetegségben fekszik. A falusiaknak megtiltották a városba való bejárást, mert a falvakban is ijesztő arányt öltött a veszedelem.

Szerbiát és Montenegrót kiűritjük.

(Frontunkat a Duna és Drina közé vonjuk vissza.)

Budapestről jelentik: Az általános hadil helyzet, továbbá a béke előkészítésének számos tényezője okozza, hogy Szerbiát és Montenegrót a közeli napokban minden valószínűség szerint kiűritjük. Ezzel kapcsolatosan déli frontunk új elhelyezkedés céljára a Duna és a Drina között fog felállni.

Bécsből jelentik: Az *Arbeiterzeitung* írja: Tegnap a képviselők között az a hír terjedt el, hogy hadvezetőségünk már most előkészíti Szerbia és Montenegró kiűritését s az alkalmas időben meg fog történni, hogy eleget tegyünk Wilson feltételének. Az arcvonalat, hir szerint, a Duna—Drina-szakaszra vonjuk vissza.

Budapest, október 24. (Hivatalos.) *Olasz harctér:* Élénk ellenséges tüzérségi és repülőtevékenység az egész harcvonal mentén. *Balkáni harctér:* Albániai haderőink a Montenegró és Albánia közti határhoz közelednek. A nyugati Morava mellett és Krusevácól északra tovább folynak az utóvédharcok. Kraljevónál megghusítottunk egy ellenséges átkelési kísérletet. — A vezérkar főnöke.

Bécsből jelentik: A bécsi *Alldeutsche Zeitung* írja: A katonai események Szerbiában és Albániában, amelyek külsőleg csak gyenge hátrédek által fedezett visszavonulásnak

látszanak, csak kiűritési jelleggel bírnak, az elfoglalt s immár politikai okokból kiűritendő területekről. Hogy milyen körülmények idézték elő ezt a kiűritést, felesleges bővebben magyarázni, miután mindenki előtt általánosan ismeretek. Csupán azt kell megállapítani, hogy az ellenség különös nyomása nélkül történtek miután a 130.000 emberből és gyenge utánpótlásból álló sereg sokkal gyengébb volna, semhogy a széles hegyiterepen való ellenállást megkísérelhetné. A kiűrités fokozatosan történt, minden fontosabb hadianyag elszállítása után. Most Szerbiában további jelentékeny területeket és Montenegró egy részét is kiűritjük.

Berlinből jelentik: A nagy főhadiszállás mai jelentése újabb hatalmas ellenséges támadásokról számol be, amelyek egyes helyeken sikerrel jártak. A jelentés beszámol a németek szívós ellenállásáról, amely az ellenséget több helyütt visszavetette.

Budapestről jelentik: A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy a 20-án kiadott francia hivatalos jelentés a következő: E hó 19-én a francia csapatok elérték Vidinnél a Dunát és elzárták a Duna forgalmát.

A királyi pár Debrecenben.

(„Magyarország új fejlődés előtt áll.”)

Debrecenből jelentik: Az egész város pompás virág- és lobogódiszt öltött, az egész környék Debrecenbe gyűlt, úgy hogy a mai ünnepre nem kevesebb mint hetvenezer igazolójegyet adtak ki. Délelőtt féltíz órákor robogott be a miniszterek különvonata, a melyen Tolnay Kornél államvasuti igazgató, báró Szerényi, herceg Windischgraetz, gróf Zichy János és gróf Zichy Aladár miniszterek, gróf Szécsen Miklós udvarnagy és több országgyűlési képviselő érkezett. Pontosan tíz órákor jött meg az udvari vonat.

Elsőnek a király ugrott ki kocsijából tábori tábornagyi egyenruhában és ő segítette le a királynét az udvari kocsiról. Ő felsége első sorban Szerényi üdvözölte. A 75. gyalogezred zenekara eljátszotta a Götterhált-t, majd Belics ezredes jelenést tett a királynak. A királyi pár eléptetett a díszszázad előtt és azután a pályaudvar előtti nagy térségre ment, ahol a magyar államvasutak igazgatósága hatalmas sátrat veretett. Ebben sátorban foglalt helyet egy kis asztalkánál a királyi pár, mögöttük Szerényi miniszter és az udvari méltóságok, félkörben pedig a díszes bandériumok, a fehérruhás lányok, az egyesült dalárdák.

Elsőnek Márk Endre, Debrecen város polgármestere üdvözölte a királyt és kívánta, hogy jól érezzék magukat a városban. Utána Rácz István, Hajdu vármegye főjegyzője üdvözölte a felségeket. A király a két beszédre a következőket válaszolta:

— Debrecen város polgármesterének szavaival válaszolhatok, hogy nekem is régi vágyam teljesülhetett, midőn körükbe érkezve, Debrecen város és Hajdu vármegye közönségével közvetlenül érintkezhetem. Mindenekelőtt szívből viszonzom hazafias és hű üdvözlőket és a királynéval együtt lelkem mélyéből köszönöm, hogy itt megjelentek és alkalmat

adtak, hogy mint koronás királyuk beszélhessek magyar népemhez.

Nehéz idöket élünk, ezt mindnyájan érezzük. Együtt küzdünk. De felélénkül lelkem minden reménye, ha hű magyar nemzetemre gondolok, mely ezer éven át minden veszéllyel és sorscsapással dacolva, győzelmesen küzdött le a legsúlyosabb világesemények hatásait is. Adják át küldöiknek, Debrecen város és Hajdu vármegye egész lakosságának a királyné és a magam legmelegebb üdvözlését és köszönetét és ne feledjék, hogy midőn a nemzet királyával egyetértve az igazság és a hazaszeretet utján haladt, mindenütt és mindenkor meg tudta őrizni tekintélyét és hatalmát. Magyarország új fejlődés előtt áll. Mindnyájan azon leszünk, hogy országunk és szeretett magyar nemzetünk a közel jövőben boldogságának biztos alapjait vethesse meg.

Lelkes éljenzéssel fogadták a királyi szavakat, majd Baltazár Kató, Baltazár püspök leánya járult a felségek elé fehérruhás leányok élén és csokrot nyújtott át a királynénak, a mit a királyné magyar nyelven köszönt meg. Márk Endre polgármester mutatta be erre a városi tanács tagjait és Hajdu vármegye tisztikarát.

Mikor a pályaudvarnál való fogadás végét ért, a királyi pár ötös fogaton, az óriási közönség soriala között, szünetlen lelkes éljenzéstől kísérve, a városházára hajtattott. Tizenkét udvari hintó követte a király kocsiját, az udvari és katonai méltóságokkal. A városházán történt a küldöttségek fogadása. A legelső küldöttséget, a római katolikus és a görög-katolikus papság küldöttségét gróf Széchenyi Miklós nagyváradai püspök vezette.

A katolikus papság után a tiszántúli református egyház küldöttsége járult ő felsége elé Baltazár Dezső debreceni püspök vezetésével. Az egyházi küldöttségeket a környékbeli vármegyék és törvényhatósági jogi városok küldöttségei követték.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

24-én: C) bérlet. 25-én A) bérlet. 26-án B) bérlet. *Édes öregem* operett. Utána *Bajazók* opera. Pardy Armand vendég felléptével. 26-án: D. u. fél 4 órakor *Hotel Imperiál*. 27-én: D. u. ¼ 4 órakor *Tiszavirág* operett 3 felvonásban. 27-én: Este fél 8 órakor C) bérlet. *Mágnás Miska*.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton, október 26-án: Nöstény ördög színjáték.

Vasárnap, október 27-én délután mérsékelt helyárrakkal: **Az ördög**, vigjáték.

Vasárnap, október 27-én este: **Benn az erdőn**, színmű.

* **Környei Béla válik Szamosi Elizától.** Bécsből jelentik: *Környei Béla*, a bécsi opera tenoristája már régebben válópert indított felesége, *Szamosi Elza* énekesnő ellen. A bécsi országos törvényszék egyik polgári tanácsa előtt tegnap ez ügyből kifolyólag érdekes pert tárgyaltak. Szamosi ugyanis háromezer korona havi tartásdíjra beperelte férjét, akinek ügyvédje a tárgyaláson azzal kérte a kereset elutasítását, hogy *Környei* az asszony hibájából kérte a válás kimondását. A felek kihallgatása után a tárgyalást elhalasztották.

* **A Modern Színház szombati és vasárnapi előadásaira nagy igyekezettel készül az Aradi Nemzeti Színház drámai társulata.** Napok óta folynak már a próbák a Salac-utcai kis színházban, amely előreláthatólag már rövid idő múlva egyik legnépszerűbb szórakozó helye lesz az aradi közönségnek. Különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg a szombati megnyitó előadás iránt, amikor is *Schönherr* nagyszerű színjátéka: *A nöstény ördög* kerül színre. A szombati előadásra a jegyek nagyrésze már előjegyzésben elkel.

* **A Kölcsey-Egyesület második zsurján Csengeri János, a kolozsvári egyetemi tudós professzora Sophokles *Elektrájáról* tartott rendkívül élvezetes előadást s vele kapcsolatban bemutatta saját Elektra-fordítását is.** A poéta-tudós egyike a legkiválóbb előadóknak s így az örökeleven Sophokles hatalmas tragédiájának szépségei teljes mértékben érvényesültek a valóban remekbe készült ragyogó nyelvezetű fordításban. A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az előadót és élénk tapsal adózott a ritka élvezetért.

* **A jövő hét újdonságai.** A társulat két újdonságra és egy reprize készül a jövő hétre. Újdonságok lesznek a Nemzeti Színház nagyszerű színműve, Lengyel Menyhért *Charlotte kisasszony* című munkája és a *Kis szelburdi* operette, ez a Budapesti Városi színházban került színre. Újdonság számba megy Fall Leó kiváló operettje, az *Elvált asszony*, amely több éve nem került színre Aradon.

* **A Telmányi—Vas hangverseny elmarad.** Telmányi és Vas ma táviratban értesítették a Filharmóniát, hogy a járvány miatt a hangversenyt lemondják.

* **Bajazzók. Édes öregem.** Leoncavalló operája és Fall Leó kis operettje kerül ma, holnap és szombaton színre. Váradi Margit, Horváth Mici, Róna, Pardy, Matolcsi, Faludy, R. Tóth játsszák a főszerepeket. Szombaton délután mérsékelt árakkal Kolman Imre nagyszerű operettje, a *Csárdás királyné*, míg vasárnap délután *Tiszavirág* operett kerül színre.

— **Matuska számot adott a Színházi Élet.** Szomorj Dezső, Hatvany Lili, Somlyó Zoltán és még sokan mások irtak a szenzációs új számba, amely külsőben és tartalomában egyaránt kiváló Szomorj Dezső a Matuskáról és azokról irt, akik a Matuskában játszanak. Hatvany Lili pedig Szomorj Dezsőről vetett párra érdekes cikket. A hét minden eseménye benne van a lapban, amely hozza a rendes rovatokat Intim Pistával élén és Szomorj Dezső kottáját, amit a Matuskában énekelnek. —

Egyes szám ára 1 kor. 20 fill. Előfizetési ára egy negyed évre 12.50 kor. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körút 29.

Erdekes képviselőjelölés.

(A románoknak nincs szeparatistlikus törekvésük.)

A Mangra halálával megüresedett magyarországi kerületben dr. *Lázár Aurél* nagyváradi ügyvéd lép fel nemzetiségi programmal.

Ez a hír több oldalról azt a megjegyzést provokálta, hogy a román nemzeti komité deklarációja, a melyet *Vajda Sándor* a Házban felolvasott, élénk ellentétben áll azzal, hogy valaki román nemzetiségi programmal fellépjen, mert hiszen a deklaráció a magyar parlament teljes negligálását mondja ki, így a szeparatistlikus törekvéseket hirdeti. Miért akar tehát mégis a párt újabb képviselőket ebbe a parlamentbe hozni?

A megjegyzést — írja a „Nagyvárad“ alaposnak találtuk és így megbízható helyen informálódunk dr. *Lázár Aurél* felléptének körülményei felől. Az a felvilágosítás, amit kaptunk, rendkívül érdekes és teljesen új megvilágításba helyezi a román nemzetiségi párt törekvéseit. Tudvalevő, hogy a román nemzeti komité nagy horderejű nagyváradi gyűlése egy hattagu bizottságot küldött ki s felruházta azt minden tekintetben a legszélesebb intézkedési jogokkal. Nem nevezte el ezt a bizottságot nemzeti tanácsnak, hanem *legfelsőbb végrehajtó bizottságnak*.

A mikor Mangra Vazul meghalt, ez a legfelsőbb végrehajtó bizottság nyomban úgy határozott, hogy Magyarországon jelöltet állít és dr. *Lázár Aurél* lépteti fel. Ezzel a ténnyel a komité végrehajtó szerve tehát demonstrálja, hogy részt akar venni a magyar parlament munkájában, s magát a magyar alkotmányhoz tartozónak vallja ellentétben a csehekkel, a kik tudvalevőleg többet nem tekintik magukat a Reichsrat tagjainak. Arra a kérdésre, hogy mit jelent akkor a deklarációnak az a része, a mely szerint a román nemzeti komité a parlamentet magára nézve illetékesnek nem tekinti és döntéseit semmisenek jelenti ki, azt a feleletet kaptuk, hogy ezt a passzust a magyar sajtó és közvélemény teljesen félreértette, mert ez nem a magyar parlamentre, mint Magyarországon alkotmányos fórumára, hanem a mai összetételű országgyűlésre vonatkozik, a melyet a román nemzeti párt sem a magyar nép, még kevésbé a román nép képviselőinek nem tart; ellenben egy új, tiszta és az általános szavazati jog alapján összeálló új magyar parlamentet a magáénak ismer el. A magyarországi választáson való részvétel is bizonyosság akar lenni, hogy a román nemzetiségi párt nem óhajt kiválni a magyar parlamentből és azt reméli, hogy megértvén az ő intenciót — dr. *Lázár Aurél* ellen nem is állítanak ellenjelöltet, ezzel is megbizonyítván, hogy a Wilsoni elveket még a békekötés előtt már itthon gyakorlatilag akarja a magyar nemzet megvalósítani. Ha ma egy általános új választás volna, akkor attól a román nemzetiségi párt nem hogy távol tartaná magát, hanem abban teljes erejében részt venne.

Eddig szől információink. A magunk részéről — írja a nagyváradi lap — is úgy látjuk, hogy az a tény, hogy *Lázár Aurél* a komité legfelsőbb végrehajtó bizottságának egyenes akaratából lép fel Magyarországon, megcáfolja a románok szeparatistlikus igyekvésének hitét.

Arad és a béke.

(A főispán bejelenté a personális uniót.)

Arad város törvényhatósági bizottsága szerdán délután tartotta október havi rendes közgyűlését *Barabás Béla* dr. főispán elnöke alatt.

A főispán napirend előtt emelkedett szavakban emlékezett meg azokról a külpolitikai eseményekről, melyek a monarchia békelépésével kapcsolatban történtek s behatóan ismertette azt az ország jövődjé fejlődésére történelmi horderejű válaszát, amely a personális unió életbe léptetésével a magyarság gazdasági, védelmi és politikai jövőjét eddig beláthatatlan perspektívájú távlatba irányítja.

— Utolsó együttlétünk óta — mondta *Barabás Béla* — úgy a belföldi, mint a külpolitikai téren mélyreható változások történtek, melyek mellett szó nélkül elhaladnunk nem lehet. A háborúban levő diplomácia jegyzékváltást indított a fegyverszünet és a béke elérésére. Több, mint négy esztendeje vagyunk háborúban, úgy minálunk, mint ellenfeleinknél mindenki egyaránt óhajtja a békét. A mi fiaink is ott vannak a harc-tereken, kell tehát, hogy a gondolatunk is velük legyenek. A jegyzékváltás folyik s meg lehetünk győződve, minden túlzott optimizmus nélkül, hogy meg is fogja hozni a békét. Indítványozom tehát, hogy ez az akció jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

— A második mozzanat, mely mellett elhaladnunk nem lehet, belpolitikai. Büszkeséggel kell rámutatnunk a miniszterelnöknek október 16-án, a törvényhozásban tett azon történelmi erejű kijelentésére, hogy nemzetünk úgy politikai, mint a gazdasági és védelmi tekintetben el fog szakadni eddigi társas függőségéből. (Általános éljenzés.) Nincs ember, akinek a szívét az a mozzanat még ne dobbantaná s a legszebb reményekkel el ne töltené. A pártok között is csak az utak mások, egyik lassabban, a másik gyorsabban törekszik ugyanegy cél felé. Ebben a nagy percben az legyen a legfőbb feladatunk, hogy *olvadjunk egybe szívből, érzésből és törekvésekből*. Valamennyien kívánjuk a békét, az ország területi integritásának megőrzését. És ha létezik különböző nyelv és vallás, ezek értelemben összeforrtanak, bármilyen nyelvet is beszél, hitet vall az illető. Szűnjön meg mindaz, ami szétválasztó korlátokat vont a megértés elé s valamennyien egyesüljünk *édes magyar hazánk szabadságának és függetlenségének kivívására*. (Hosszantartó, meleg helyeslés és taps.)

Műlek Lajos: Ennek a pillanatnak a hangulata nem volna teljes, ha visszhangja nem támadna azoknak a gyönyörű szavaknak és gondolatnak, amelyek e történelmi percekben elhangzottak. Üdvözlí a főispánt, hogy ezeknek az érzéseknek kifejezést adott s indítványozza, hogy a beszédet, mint azt elmondta, jegyzőkönyvbe foglalják. A törvényhatóságban annak visszhangja támadt s szívvel-lélekkel, köszönettel adós érte a közgyűlés. Óhajtja, hogy mindazon válaszfal, mely eddig gátolta a megértést, sajátkezűleg leromboltassék és a demokráta, igazi, független Magyarország létesüljön. Akik a multban különböző utakon jártak is, most a haza integritásának védelmére egyesüljenek. (Élénk helyeslés.)

Műlek után *Salik Kálmán* Wekerle és Kormánya távozását követelte.

Ezután *Barabás Béla* főispán bejelentette, hogy a törvényhozási bizottság két kiváló tagját a királyi kegy magas kitüntetésben részesítette, a mennyiben *Steiner Ferencet*, az aradi áru- és értéktözsde elnökét a nemességgel és *Steigerwald* Alajos, a kereskedelmi és iparkamara alelnökét, királyi tanácsossággal tüntette ki.

A közgyűlés további részéről szóló tudósítást lapunk más helyén közöljük.

EGYESÜLET

(*) **Előadás a tüzelésről.** Az Aradi Mérnök és Építészegylet szombaton, e hó 26-án, a városnáza közgyűlési termében felolvasást rendez. A felolvasást *Bató Endre* okleveles gépészmérnök, os. és kir. százados tartja. *Tüzelések gazdaságossága* címen. A felolvasás kezdete délután 6 órakor. Belépés díjtalan.

A Wekerle-kormány bejelentette lemondását

Egy horvát gyalogezred benyomult Fiuméba és elfoglalta a honvéd laktanyát. — Oriási izgalom a képviselőházban.

A Képviselőház mai ülésén olyan eseményt jelentettek be, amely a 48-as forradalom óta nem fordult elő. — Jelentés érkezett Balla Aladár Képviselőhöz hogy egy horvát gyalogezred benyomult Fiuméba, megtámadta a honvédlaktanyát és lefegyverezte a honvédeket. Ballának ez a bejelentése őriási Konsternációt keltett a Házban. Az elnök kénytelen volt felbeszakítani a tanácskozást. Szünet alatt az ellenzéki képviselők rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen azt akarták elhatározni, hogy megalkadjon a magyar nemzeti tanácsot s hogy az egyik képviselő a nyílt ülésen követelje a kormány lemondását. Erre azonban nem került a sor. A kormány tudomást szerzett a készülő eseményekről s amikor az elnök újból megnyitotta az ülést, Wekerle Sándor miniszterelnök bejelentette, hogy a mostani viszonyok között képtelen az ügyek tovább vezetésére és ezért holnap benyújtja a királynak az egész kormány lemondását.

Az ülésnek erről a nagyjelentőségű részéről az alábbi tudósítást adjuk:

Balla Aladár ezután megszakította beszédét. Éppen most kaptam egy jelentést, mondja Balla, amely így szól:

Fiuméből jelentik: A 79. horvát ezred benyomult Fiuméba s megtámadta a fiumei honvédlaktanya épületét. A honvédlaktanya legénységét lefegyverezték. Utcai harcokra került a sor. A rendőröket ártalmatlanokká tették. Török rendőrkapitányt állítólag halálra kínozták. Azután benyomultak a dohánygyárba. A törvényszék épületébe és dr. Bálint ügyészt letartóztatták. A rabokat szabadon bocsátották. Majd megszállták a pályaudvart, felszakították a síneket. Jekeli alussy kormányzó katonai segítségért telefonált Budapestre.

Felkiáltások, majd őriási zaj.

Balla Aladár: Ilyen körülmények között itt nem lehet tovább tárgyalni.

Az elnök erre kijelenti, hogy szünetet rendel el. Hét órakor vette kezdetét a szünet és tartott háromnegyed tíz után öt percig.

Tíz óra előtt 10 perccel jött be elsőnek az ülésterembe a pártvezérek közül Károlyi Mihály gróf és a baloldal felé kiáltott:

— **Lemondott a kormány!**

Nagy zaj tört ki erre a felkiáltásra, ezután bevonultak a pártvezérek, továbbá Wekerle Sándor, aki a bejelentést közölte.

Az ülés megnyitása után Wekerle emelkedett szólásra és a következőben jelentette be a kormány lemondását:

— Miután a helyzet óráról órára komolyabb, bár eddig reményem volt arra, hogy megértve egymást, a kormány kiutat talál a bonyolult helyzetből, mert hiszen csak a választójognál merültek fel ellentétek, a többi kérdésekben meg volt az egyetértés, most azonban az adott viszonyok között nem tartom magam alkalmasnak a kormány vezetésére és ezért holnap az uralkodó elé járulok és benyújtom a kormány lemondását és javasolni fogom, hogy az uralkodó olyan kormányt nevezzen ki, amelyben minden párt képviselve van, sőt javasolni fogom a külső pártok képviselőit is. (Éljenés és taps.) Mivel az ellentétek a választójog körül merültek fel, az új kormányoknak a választójog reformja lesz a feladata.

Felkiáltások a szélső baloldalon: Első a béke!

Wekerle kijelenti, hogy annak ellenére, hogy benyújtja a lemondását, amíg ideiglenesen is a helyén marad, az első feladata lesz, hogy mindent elkövessen a béke létrejövetelére érdekében. Minden erejét és tehetségét arra fogja összpontosítani, hogy

az ország határai meg legyenek védve, biztosítsák területi integritásunk és hogy a magyar ezredek azonnal a magyar határra szállíttassanak. (Taps és éljenés.) Az ország új alakulás előtt áll. Kéri a pártokat, hogy tekintsenek el minden egyéni és melléktételektől, mert az új alakulást együttes erővel, hazafias érzéssel kell végrehajtani.

Ezután Wekerle leült, mire a baloldali újságíró karzaton az újságírók ezt kiáltották feléje:

— Hol marad a sajtószabadság?

— Erre a bal és jobboldali újságíró karzaton az újságírók felálltak helyükről és egyszerre kiáltozni kezdtek:

— **Éljen a sajtószabadság! Le a cenzurával!**

A tüntetés percekig tartott és ez alatt a baloldalon a képviselők felálltak helyükön és tapsolva éljeneztek az újságírókat.

A zaj elültkor az elnök kérte az újságírókat, hogy teljesítsék továbbra is hazafias kötelességüket és tartózkodjanak a tüntetésektől, mert a nagy eseményekre való tekintettel a Háznak minden akadály nélkül kell teljesíteni a munkálkodását.

Az elnök javasolta, hogy a Ház napolja el magát és bizzák meg az elnökséget a Ház összehívására.

A baloldali képviselők tiltakoztak az elnapolás ellen, de a Ház elfogadta az elnöki indítványt. Az elnök ezután bejelentette, hogy csak egy-két nap elnapolásról van szó.

Ezután az interpellációk következtek volna, de az interpelláló képviselők a kormány lemondására való tekintettel elálltak az interpellációk előterjesztésétől, mire az ülés este tíz órakor véget ért.

Nemzeti tanácsot akartak alakítani.

A képviselőház 2 és háromnegyed óras szünete alatt az ellenzéki pártok a kupolateremben összeültek és rögtönzött értekezletet tartottak.

Hock János felszólalt és kijelentette, hogy a kormány távozását kell követelni, mire Zlinszky István azt proponálta, hogy azonnal alakuljon a nemzeti tanács.

Messkó Zoltán azt mondotta, hogy mindenki fogjon össze, szocialisták, parasztok, radikálisok és szakítani kell a mostani parlamenttel.

Andrássy Gyula gróf óva int attól, hogy a parlamenttel szakítsanak.

Károlyi Mihály gróf kijelenti, hogy 24 óra alatt meg kell keresni a kivezető utat. Félre

Balla Aladár azt proponálja, hogy azonnal alakítsák meg a magyar nemzeti tanácsot.

Róth Endre azt hangoztatta, hogy a kormánynak haladéktalanul távoznia kell.

Etner Zsigmond kijelenti, hogy ezekben a napokban egyesülni kell az egész baloldalonak.

Batthyányi Tivadar ekkor ezeket mondta: Ne tanácskozzunk tovább, hanem menjünk be követeljük a kormány lemondását és a többi elintézzük holnap a királylival.

A baloldali folyosón közben összeültek az ellenzéki képviselők és azt proponálták, hogy vonuljanak be az ülésterembe, követeljük az ülés megnyitását. Ezután Apponyi Albert álljon fel, követelje a kormány személyes megjelenését és felvilágosítást a helyzetről. Ekkor majd valaki: Ugron Gábor, vagy más képviselő emelkedjék fel helyéről és Wekerléhez fordulva mondja ezeket: *Ha van egy kis magyar becsület a miniszterelnökben, azonnal mondjon le.* Ebbe a tervbe azonban Apponyi Albert nem ment bele.

A dolgról közben tudomást szereztek a kormány tagjai és a kormánypárt vezetői. Erre Tisza István áttért a baloldali folyosóra, ahol enyhén meg is abcugolták. Majd Andrássy Gyulát karontfogva magával vitte és tárgyalni kezdtek. Később az összes pártvezéreket bevonták ebbe a tárgyalásba és a tanácskozás azzal végződött, hogy Wekerle Sándor elhatározta, hogy beadja lemondását.

Betörő-világ Aradon.

(Kifosztották egy városi tisztviselő lakását.)

Az utóbbi napokban egymás után jönnek a feljelentések az aradi rendőrséghez betörésekről. Iopásokról: A rendőrségnek az a véleménye, hogy Aradon szervezett betörő-banda működik.

A mára virradó éjszaka Csaba István városi tisztviselő Erzsébet királyné-körút 12a. számú lakásán jártak betörők és teljesen kifosztották a lakást. Csaba István a feleségével este 7 órakor eltávozott hazulról és 9 órakor tért vissza. A lakás ajtaja tárva nyitva volt. A szobákban szanaszét heverték a butorok és ágyneműek. A ruhaszekrények teljesen üresek voltak, elvitték az összes fehérneműt és a szekrényben levő ékszereket. A kár meghaladja a tízezer koronát. Csaba István kora reggel jelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

Ugyancsak a mára virradó éjjel betörték Kohn Ilona Petőfi-utcai élelmiszerüzletébe, ahonnan nagymennyiségű élelmiszert és ruhaneműt vittek el. A kár körülbelül ötezer korona. Az üzletet szintén alkulcsossal nyitották ki. Valószínű, hogy ezt a betörést ugyanazok követték el, mint Csabánál.

Ma reggel Drozán János tett jelentést a rendőrségen, hogy a Reinhart-féle butorkereskedés előtt hagyott kerékpárját ellopták.

A Berlin-szálló tulajdonosa feljelentést tett a katonai rendőrségen Nagy János szakaszvezető ellen, aki tegnap szobát bérelt a szállóban és két lepedőt ellopott. A lepedőket a Boros Béni-téren 160 koronáért adta. A katonai rendőrség a tolvajt elfogta és a lepedőket elkobozta.

Kellner Béla ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy az elmúlt éjjel betörők jártak a Boros Béni-tér 18. szám alatt levő istállójában, ahonnan 2800 korona értékű lószerszámot vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Gulda Lipót Marta-gyári munkás egy udvar közelében, ahol baromfit neveltek, vashől készült patkányfogót állított fel és a készülék köré kukoricát szórt. Ilyen módon a munkás sok baromfit fogdosott össze. Ma azután az egyik károsult asz-

HIREK.

Rend, nyugalom.

(Tanuljunk a csehektől.)

A mai nap csupa esemény. Fiumébe behatolt egy horvát ezred. A magyar parlamentben a legmagasabbra fokozódott a legmagasabbra fokozódott a legmagasabbra fokozódott és a kormány bejelentette lemondását. Magyarország határain kívül és belül nagy események előtt állunk. Hogy kik veszik át Magyarország kormányát, az e pillanatban még nem tudjuk, csak azt kívánjuk azoknak a férfiaknak, akik a nemzet élére állanak, hogy teljes mértékben sikerüljön nekik fenn tartani a közrendet, a nyugalmat és legyen módjukban meghozni a magyar népnek a rég óhajtott békét.

Az országnak e sorsdöntő perceiben jó lesz ha figyelemmel nézünk át Csehországba, ahol a miénknél még nagyobb átalakulás van folyamatban és azt látjuk, hogy ott az újjászülött cseh nemzet vezetési minden törekvésükkel azon dolgoznak, hogy az átalakulás minden rendezettség nélkül, teljes nyugalomban menjen végbe. Tanuljunk el ezt az inponáló józanságot a csehektől és tudjuk megőrizni nyugalomunkat e válságos napokban, mert a közeli békéhez és a békében való boldogabb élethez a közrend megzavarása nem szükséges. Igazi béke csak a közrend teljes fennállásával képzelhető el. Csindljuk meg békével a békét!

Kilépések a kormánypártból. Budapestről jelentik: A munkapártiaknak a kormánypártba való belépése folytán kilépési nyilatkozatukat eddig a kormánypárt elnökségéhez a következők küldték: Csizmazia Endre, Barcsay Andor, Bernát Zoltán és Gisswein Sándor dr.

Politikai körökben hírlik, hogy az egyesült kormánypártból eddig 15 képviselő lépett ki. Eddig azonban ezt még nem hozták tudomására az egyesült pártvezetőségnek, de holnap, esetleg ma este megírják kilépő leveleiket.

Kifüzetés. A király Mudin Istvánnak, a 101. gyalogezred hadifáradoalmakban elhunyt tartalékos főhadnagyának a katonai érdemkereszt 3. osztályát adományozta.

A hadügyminiszter a hadifoglyokról. Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma folytatta a hadügyminiszter expozejának tárgyalását. Stöger-Steiner hadügyminiszter jelentéseket tett a bizottságnak a hadifoglyoknak kicserélése tárgyában tett intézkedéseiről és hangsúlyozta, hogy a kormány fáradozásai elé leküzdhetetlen akadályok górdulnak. Az orosz forradalmi viszonyok következtében csupán azok kerültek haza a fogságból, akik saját veszélyükre indultak utnak, továbbá a betegek és rokkantak. — Az Északoroszországban levő hadifoglyok, a kiket az orosz kormány szigorúan őriztet, még mindig ott maradnak, mert ezeket a szigorú ellenőrzés miatt nem hozhatják haza. — Ami azt a vádat illeti, hogy a közönséget hiányosan informálják, e tekintetben utal arra a tapasztalható körülményre, hogy a közönség levés érdeklődéssel viseltetik a központi tudakozó iroda közlései iránt. A kormány mindent megtesz, hogy a hazaszállítást minél gyorsabbá tegye.

Papp I. János — Ideiglenes metropolita. Nagyváradról jelentik: A Mangra Vazul metropolita halálával megüresedett nagyszebeni görög keleti román konzisztórium vezetését Papp Ignác aradi püspök vette át, mint korábban legidősebb püspök. Ő fogja a metropolitaválasztó konzisztóriumot is egybehívni.

Merénylet az ukrániai német főparancsnok ellen. Stockholmból táviratozzák, hogy a Reuter-iroda Kiewi távirata szerint Borbach tábornok az Ukrániai levő német csapatok új főparancsnoka ellen merényletet követtek el. A merénylet, amelynek részleteiről semmiféle hír nem érkezett, nem sikerült.

Dr. Popa György magyarországi jelölt-sége. Nagyváradról jelentik: A magyarországi mandátum körül ez időszert teljes bizonytalanság uralkodik. A napokban a mandátumra két komoly jelöltet emlegetnek: Wertheimstein Henrik, biharmegyei főszolgabíró és Korda Andor, a kerület egykori koalíciós képviselőjét. Vasárnap előtérbe lépett e két kandidáláson kívül dr. Popa György nagyváraditáblabírónak, Mangra Vazul ismert bizalmas emberének jelölt-sége. Igen előkelő helyen fejezték ki azt az óhajtatást, hogy Popa György lépjen fel Magyarországon. A táblabírónak tudomására is hozták ezt a kívánságot, de Popa György kijelentette, hogy a mostani körülmények között nem vállalhatja a jelölt-séget. Érdekes, hogy Popa György személye már 1916-ban kombinációba került, amikor Mangra Vazul metropolita lett, de mivel vele szemben mások személye is előtérbe jutott, a surlódások elkerülése végett inkább úgy döntöttek, hogy Mangra Vazul tartja meg mandátumát. Dr. Popa Györgyről különben legutóbbi híre járt, hogy őt a lemondott id. Zigre Miklós helyébe nagyszebeni metropolita titkárrá választották és ennek folytán ő mint táblabíró nyugdíjazását kérte. Ez azonban ilyen formában téves, mert Popa György nem vállalja az új tisztséget, hanem megmarad bírói állásában.

Halálozás. Ma helyezték örök nyugalomra Ujszentannán dr. Henni Károly aradvármegyei kir. tanfelügyelősi tollnokot. A szülői házban fényes papi segédlettel végzett gyászszertartáson sokan jelentek meg. Az egyházi szertartás után az Arad városi tanítókból álló dalárda énekelt. A szalagos koszorúkkal és virágokkal díszített gyászkocsit a közönség nagyszáma kísérte. A kriptá előtt Kehrer Károly kir. tanfelügyelő mondott megható, átérzett és gondolatokban gazdag gyászbeszédet, amelyben az elhunyt érdemeit méltatta. A temetésen ott volt a tanfelügyelőség tisztikara teljes számban, továbbá az ujszentannai állami polgári és elemi iskolák tanestületei, a szomszédos községek tanítói, sok jó barát Aradról és Ujszentanna község intelligenciája.

Sulyos csapás érte Löwy Márkus apatelenki nagybirtokost és családját. Unokája, Halász Magda, a felsőbb leányiskola ötödik osztályának növendéke. Néhai dr. Halász Géza törzsorvos leánya életének 15-ik évében ma este elhunyt. Halász Magdának néhány évvel ezelőtt több apró verse jelent meg az Aradi Közlönyben és akik közelebből ismerték, nem mindennapi tehetségnek tartották a fiatal leányt. Röviddel ezelőtt spanyolbetegségbe esett és a halálát a beállott komplikációk okozták.

A spanyolbaj és az iskolák. A spanyoljárvány örvendetesen veszt intenzitásából, csökken a megbetegedések és a halálozások száma, hangzik mindenfelé, a sajtó hasábjain és az orvosok nyilatkozataiban. Különösen örvendetes az hogy a tanuló ifjuság köréből a ragály eddig nagyon kevés áldozatot kivánt. Meg kell állapítanunk, hogy ezt annak a szerencsés intézkedésnek köszönhetjük, mely az iskolákat bezáratta. Ez a helyes cselekedet ki tudja, hány gyermek életét mentette meg s hány aggodó szülői szívnek óvta meg legféltettebb kincsét. Vigyáznunk kell, hogy ez az állapot ne rosszabbodjék. A gyermekek életét ma kétszeresen kell óvniunk, s nem szabad megengednünk, hogy egyetlen is kárba vesszen belőlük vigyázatlanság, vagy gondatlan-ság miatt. Már pedig, ha mostanában kinyitnák az iskolákat, ki biztosít bennünket arról, hogy egyetlen gyermek nem fertőz-e meg száz másikat, aki most a szülői ház gondoskodása alatt amennyire csak emberileg lehetséges mentve van a ragály pusztításától. — Követnünk kell Budapest, Temesvár és más városok példáját s az iskolákat november hó 5-ig megnyitnunk nem szabad.

Értesítés. F. hó 24-től kezdve további intézkedésig a gáji forgalomban a Szabadságtérrel indulólag a következő vonatok közlekednek és pedig: Reggel 5.15 repülőtérig, 7.15 Neuman-gyárig, 10.15 repülőtérig, 11.15 Neuman-gyárig, 12.15 Neuman-gyárig. Délután 1.15 Neuman-gyárig, 2.15 Neuman-gyárig, 4.15 repülőtérig, 5.15 Neuman-gyárig és 7.15 Neuman-gyárig.

Arad a szegedi király-napon. A királyi pár, amely ma Debrecenben tartózkodott, október 30-án Szegedet látogatja meg. Szeged városa ünnepi pompával fogadja az uralkodópárt. Szeged városa az ünnepségre meghívta Arad városát is. A mai közgyűlés a tanács javaslatára kimondotta, hogy a várost a szegedi ünnepségen dr. Barabás Béla főispán, Lőcs Rezső helyettes polgármester, dr. Nagy Sándor, dr. Tagányi Sándor és Guizjaur Mihály törvényhatósági bizottsági tagok képviselik.

Vörös Magda meghalt. Megilletődéssel, szorongó bánattal nézünk a fehér papírlapra, melynek fekete kerítése mögött egy ragyogó lélek int utolsó üdvözlőfelét felénk. Gyászkertes fehérpap, szomorú hírhozó! Elhagyjuk-e, amit elbeszélés nekünk? Elhagyjuk-e, hogy elmulik a szépség s akik drágák és kedvesek, oly könnyen tudnak itthagyni minket, mint a játékos kedves az illanó illatok? Hogy a legszebb élet sem egyért mint egy percnyi öröm s egy hosszú, bánatos emlék. A papírlap fekete kerítése mögött olyan megdöbbentően szomorú e név: Vörös Magda!

— Lehetséges-e? kérdezzük, hogy ez az egészséges, viruló szép fiatal asszony nem mosolyog többé s halavány arcára viaszalarcot rakott a halál. Oda irhatjuk-e márványsirkövére: Fuit! Volt! Hiszen még csupa ígért volt, a jövő gyönyörű záloga, egy eleven emberi ékszer, akinek nincs más gondja, mint örülni az életnek s kacagni a tavaszi szélben.

Még emlékezünk rá: az aradi bálók ünnepe szívére, akinek parázsló tekintet alatt szívek vonaglottak s akinek nyájas szavától szívek gyógyultak meg. Emlékszünk fehér menyasszonyi koszorújára, mely úgy ékesítette szőke haját, mint az érne kezdő nyári vetést a fehér virágok. S arra a boldogságra is emlékezünk, mely kiragyogott a szeméből, amikor fiatal férje karján az aradi társaságban megjelent. S mind ez már a múlté! A gyász, amely kora elmulásával szüleit Vörös Henriket és nejét, férjét dr. Elek Sándort, az Agrár-bank igazgatóját érte, megsokszorozódik azok szívében, kik egykor e pompás asszonyi élet kibontakozásának tanúi voltak s de éppen ez a közrészvét fog enyhítő irt tapasztani azokra a fájó sebekre, melyek most égnek mint a fájdalomtól vonagló ajkak és a könnytől forró szemek...

Lezuhan menyezeti-dísz. Ma délelőtt az Andrassy-tér 3. szám alatt levő Neumanház második emeletének menyezeti-dísz, a mely mintegy 50 kilogramm sulyu, leszakadt. Néhány perccel ezelőtt haladt arra Bokor Alajos magántisztviselő. A menyezeti-dísz nagy robajjal zuhan le. Szerencsére kár nem történt.

A Maros titka. Déváról jelenti tudósítónk: A szomszédos Marosillye közelében e hó 22-én, kedden reggel az arra járók egy asszonyi holttestre lettek figyelmesek, amelyet a Maros vize a partra dobott. Az illetékes helyről megindított nyomozás megállapította, hogy az illető Buzsa Rozália 65 éves parasztasszony, aki valószínűleg saját ügytelenségének lett az áldozata, nincs azonban kizárva az sem, hogy bűnös kezek kergették az öreg asszonyt a halábra. A csendőrség ebben az irányban folytatja a nyomozást.

Halálos vasuti karamból Békéscsabán. Tegnap hajnalban a békéscsabai vasuti állomáson halálos végű összeütközés történt. Reggel 4 órakor a Csabáról Arad felé induló 687. számú tehervonat nekifutott az ugyanazon vágányon veszteglő 674. számú tehervonatnak. Az összeütközés következtében 15 teherkocsi összezúzódott és a 687-es vonat mozdony is megrongálódott. Az összeütközésnek két halottja van: Szondi Kálmán, a 687. számú tehervonat mozdonyvezetője és egy katona. — Ezenkívül 16 ember kisebb sérüléseket szenvedett. A 674. számú tehervonaton volt csatolva két vagon, amelyben 30 katona-fegyencet szállítottak Aradról Budapestre. A fegyencet felhasználva az általános zavart, feltörték a kocsikat és elmenekültek. A szerencsétlenség ügyében az aradi üzletvezetőség megindította a vizsgálatot.

Német nyelv. Esti tanfolyam Berlitz-módszer szerint 1-én veszi kezdetét. Tandíj havi 30 kor. Beiratkozások Gyors- és Gépíróiskola Lázár Vilmos-utca 2.

— **Közerő a városi fa szállítására.** Arad városa a gróf Potocky-féle uradalomtól nagyobb mennyiségű tűzelőfát kap, de nagy nehézség merült fel a fa befuvarozásánál. A közlelmzési vállalat ma megkereste Aradmegye alispánját, hogy a fa befuvarozására naponta 50 férfit és nőt rendeljen ki közerő gyanánt. A város a kirendeltek részére rendes napszámot fizet.

— **A munkakönyvek ára.** Sztéryni József báró kereskedelmi miniszter ma arról értesítette az aradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy az ipari munkakönyvek előállításával és forgalomba hozatalával járó költségek és anyagárak újabb drágulása és a munkabérek emelkedése következtében a munkakönyvek árát további intézkedésig darabonként 2 koronába állapította meg.

— **Olcsó ruhák és kabátok.** A szegényebb néposztály, a hadisegélyesek, valamint a nyugdíjasok fiu- és leányka gyermekei részére kabátok és fiu ruhák 40—100 korona árban kerülnek eladásra, miért is felszólítjuk az illetőket, hogy igazolványaikkal utalványaik kiváltása végett Lőcs Rezső h. polgármesternél naponta 9—11 óráig jelentkezzenek. — A közlelmzési hivatal vezetője.

— **Petroleumot kérnek az iparosok.** Az aradi iparosok küldöttsége ma felkereste Lőcs Rezső helyettes polgármestert. A küldöttség vezetője, Sótai György ipartestületi titkár tolmácsolta az iparosok kérelmét, hogy a város szerezzen petroleumot. A helyettes polgármester kijelentette, hogy a város mindent elkövet, hogy petroleumhoz jusson, de ígéretnél egyebet nem kapott. A város ismételten kérni fog nagyobb mennyiségű petroleumot.

— **Köszönetnyilvánítás.** Leopold Zsigmond és neje 100 koronát adományozott bold. Elek Sándorné ravatalára szánt koszorúmegváltására az Izt. jótékony nőegyletnek, mely nemes szívé adományért köszönetet mond az elnökség.

— **Koszorúmegváltás címén adakozók figyelmébe.** Koszorúmegváltások alkalmával más nemes célok mellett adakozunk az elesett aradi zsidó hősök közös síremlékére is. Az adományokról a megtisztelt családok értesítést kapnak. A pénz a Megyei Takarékpénztárhoz, vagy Halpern Miksa urhoz, vagy hozzám küldendő. A főrabbi.

— **Házasságközvetítő város.** Nagyváradon már számolnak azzal, hogy egyszer béke lesz s el kell bocsájtani a sok nőalkalmazottat. Mi történjék velük azután? — erre ad választ Lakács Odón főjegyző eredeti módon:

— **Végkielégítésképen férjhez kell adni a hivatalnoknőket!** A népmozgalmi statisztika különben is nagyon szomorú, milliókkal fogyott az ország népessége, tehát minden lehető eszközt meg kell ragadnia az államhatárolmának a házasságok előmozdítására. És csak jogos, hogy elsősorban a háborus érdemeket szerzett nőket kell közkielégítésen férjhez adni. Megjön a harc térről a temérdek fiatal ember és ahogy a tapasztalatok mutatják, a lövészárak fokozza a házassági tervet. A házatérő katonák a hosszú háború alatt egy kis rész bizony elszórtak a munkától, olyan feleségre van szükségük, aki viszont megtanult dolgozni a háború alatt és példát tud adni a férjének.

Még megérjük, hogy Nagyvárad köriratban hívja fel csatlakozásra az ország törvényhatóságait s a novemberi közgyűlés behatóan foglalkozik a kérdéssel.

— **Huskivétel engedély.** A város közlelmzési vállalata közhírré teszi, hogy a közlelmzési miniszteriumnak rendelete alapján a leölt lo szamar és öszvér husát, valamint az ezekből készült mindennemű huskészítményt a magyar szent korona országainak határain kívül első helyre, vasuton, hajón, vagy gépkocsin, csak szállítási igazolvány mellett szabad szállítani. A szállítási igazolványokat az Országos Közlelmzési Hivatal engedélyje alapján az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénnytársaság állítja ki és a hus, vagy huskészítmény kiszállítása is csak az említett részvénnytársaság útján történhetik.

LEGUJABB.

Károlyi Mihály miniszterelnöksége.

(Éjleli tanácskozás a nemzeti tanács megalakításáról.)

Budapest. Ma éjjel gróf Károlyi Mihály lakásán tanácskozás folyik, amely lapunk zártkör is még tart. A tanácskozáson részt vesznek a szociálisták, radikálisok, nemzeti-ségiek, gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert. A tanácskozáson a nemzeti tanács megalakításáról van szó.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a válság megoldása csak úgy lehetséges, ha gróf Károlyi Mihályt nevezik ki miniszterelnökké. Ebben az alakulásban résztvennének a szociálisták, radikálisok, nemzeti-ségiek, Andrássy és Apponyi hívei közül többen, de ők maguk nem. Az új alakulás programja nagyjában azonos a szociáldemokrata-párt legutóbbi proklamációjával. Az új alakulás célja a béke befelé és kifelé.

A munkapártnak és 48-as alkotmánypárt-nak az blokk részvételét nem tartják kíváná-

tosnak, de nincs kifogásuk az ellen, hogy a két párt-tagjal közül egyesek belépjenek az új alakulásba. Ha nem sikerül többséget szerezni, akkor oktroj útján széleskörű választó-jogot léptetnek életbe és új választásokat rendelnek el.

Budapest. Politikai körökben elterjedt hírek szerint ma este a Károlyi-pártban megalakították a nemzeti tanácsot.

Budapest. A királyi pár ma este Gödöllő-re érkezett. Az uralkodó holnap több politikusot kihallgatáson fogad.

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: A kongresszus és főképp a köztársasági párt egyetért abban, hogy Németországgal be kell fejezni a tárgyalásokat. A szenátus külügyi bizottsága azt kívánja, hogy a német jegyzéket az entente-nak bemutassák, mielőtt Wilson válaszolna rá.

Elhalasztották a tisztviselők fizetésrendezését.

— Arad város közgyűlése. —

Arad város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése foglalkozott a tisztviselők fizetésének rendezésével és a vita során a törvényhatóság az ügy iránt való lelkes szeretettel sietett a tisztviselők helyzetén javítani. A napirend előtt Sulik Kálmán szólalt fel és több közlelmzési kérdést tett szövé, amit a legközelebbi közgyűlés napirendjére fognak tűzni.

Zubor Andor városi tanácsos terjesztette elő a tisztviselők helyzetének javítását szolgáló javaslatot, mely a pénzügyi és a szervezési bizottság fórumait megjárta.

— Rendszeres fizetésrendezésről ezuttal nem lehetett szó — mondta az előadó — csupán ideiglenes segítségről, amely ezután később a városi szolgálati szabályrendelet új rendezésével nyer végleges megoldást.

A tanácsi javaslat a progresszivitás alapján épül fel és a legkisebb fizetést véve alapul 100%-kal indul ki s a nagyobb fizetéseknél aránylagosan csökken 50%-ig. A díjnokokkal szemben kissé mostoha álláspontra helyezkedett a tanács. Ezek napidíját egy koronával akarta emelni, a közgyűlés azonban Hoffmann Adolf és dr. Nagy Sándor hozzászólása után reparálta ezt a szükkeblőséget s a díjnokoknak napi két korona fizetés felemelést szavazott meg.

Dr. Köpf János: Tekintettel arra, hogy a háború után, amikor a kialakulandó viszonyokhoz mérten nyílni kezd a tisztviselők fizetését, a mosiai fizetési többletet valamelyes háborus pótlék címén kívánja megadni a városi alkalmazottaknak.

Dr. Barabás Béla főispán: Konstatálja, hogy a törvényhatósági bizottság előtt két javaslat van. egyik a tanács javaslata, a másik pedig Szathmáry János javaslata, amelyek a hosszú vita során alkalmassá váltak arra, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok felfogását az ügy állásáról teljesen összezavarják. Ezért javasolja, hogy a tanács a legközelebbi közgyűlésre egy részletes kimutatást dolgozzék ki, amely felsorolja, hogy minden egyes tisztviselőnek mennyi lesz a fizetése ha a tanács és mennyi ha Szathmáry javaslatát fogadják el.

Látja, hogy a közgyűlés a legnagyobb készséggel hajlandó segíteni a tisztviselőkön s miután a fizetés javítás ügyis 1919. január 1-én fog életbe lépni, az ügy semmi hátrányt nem szenved, ha ezt a november havi közgyűlés szavazza meg.

A főispán szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés úgy határozott, hogy a tisztviselők fizetésrendezésének kérdését a november havi közgyűlésen fogják elintézni.

Ezután elhatározta a közgyűlés, hogy a rendőrtisztviselők szolgálati napidíját, melyet 12 és 6 koronában állapítottak meg, október hó 1-től kezdve utalják ki.

A bérkoosisok kérelme került tárgyalás alá. A tanács javasolja, hogy a bérkoosisok viteldíját szükséges fuvaroknál 50%-kal, luxus fuvaroknál pedig 100%-kal emeljék fel. A közgyűlés hozzájárult a tanács javaslatához.

Ezután Barabás Béla főispán a közgyűlés folytatását holnap délután 4 órára napolta el.

TÖRVÉNYSZEK.

§ Akinek két férje volt egyszerre. Egy eleki fiatal paraszttasszony. Krisán Györgyné, született Krisán Anna állott ma kettős házasság büntetével vádolva az aradi királyi törvényszék előtt. Krisán Anna 1914-ben házasságot kötött Redics Péterrel, akivel azonban rövidesen összekülönbözött és ettől kezdve különváltan éltek. Később a nélkül, hogy törvényesen elvált volna első férjétől, házasságot kötött Krisán Györggyel az eleki anyakönyvvezető előtt. Az ügyészség vádat emelt az asszony ellen a Btkv. 251. §-ba ütköző kettős házasság büntetése miatt. Az aradi kir. törvényszék ma foglalkozott az ügyvel s az asszonyt a 92. §. alkalmazásával 3 hónapi fogságra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **A merénylő albán fiu.** Dévai tudósítónk jelentése alapján megirtuk, hogy Izmail Rakib macedóniai születésű 17 éves fiu gyilkos merényletet követett el két török cukorkáros ellen. A dévai rendőrség, mint tudósítónk jelenti, ma kihallgatta Izmail Rakibot és átadta az ügyészségnek. A vallatás során a 17 éves merénylő eleinte tagadni próbált, de a keresztkérdések alatt megtört és bevallotta bűnét. A kórházban fekvő két török cukros állapota nem aggasztó, de nagyon súlyos.

A Bohus-palota gazdát csorólt

(Vételár két és fél millió korona.)

A lefolyt két év élénk ingatlan forgalma után is méltán kellett fektetést az a nagyarányú házvétel, mely egyrészt az Aradi Ipar- és Népbank, másrészt pedig báró Bohus Lajos között perfektuálódott a mai napon. Arad legnagyobb bérpakotáját: a Bohus-palotát megvásárolta az Ipar- és Népbank két és fél millió koronáért. Ez volt a legnagyobb ingatlan-vétel, mely Aradon az utóbbi években történt.

A három emeletes Bohus-palota 1913-ban épült. A hatalmas területet befoglaló és három utcára néző épületkomplexumot báró Bohus Lajos emeltette ama régi családi ház helyén, mely egykor Bohus Zsigmond, István és László bárók együttes tulajdonát képezte. Báró Bohus Lajos egy részt örökölt, két részt pedig az építkezést megelőzőleg magához váltott. A nagyszabású bérpalotában az Aradi Ipar- és Népbank, továbbá az Apolló-mozgósínház kényelmes, modern helyiségein kívül még 37, minden komforttal ellátott, lakás és bolt van. Brutto hozadéka a háboru előtti bérek mellett százhuszonkét ezer korona, ami a költségek

leszámításával az új vételár 4%-os kamatoztatásának felel meg. Természetes, hogy a háboru után ez a hozadék egy-két százalékkal, minden nehézség nélkül fokozható.

A palota báró Bohus Lajosnak a vételárral és építkezéssel együtt egy millió kilencszázezer koronájába került. Röviddel ezelőtt egy konzorcium szándékozott megvásárolni a palotát és a tárgyalások meg is indultak négy millió koronás alapon. A konzorcium azonban azt a kikötést kívánta tenni, hogy a hosszabb időre szóló bolt és lakás-szerződések kötelezettségeit a régi tulajdonos rovására megszüntethesse. Ezen aztán a tárgyalás megfeneklett.

Báró Bohus Lajos, aki igazgatósági tagja az Aradi Ipar- és Népbanknak, nem mindennapi előzékenységet tanúsított, amikor intézet hozzá segítette a ma befejezett, előnyös vételhez. Az Aradi Ipar- és Népbank pedig, mely a vidék egyik leghatalmasabb pénzügyintézetévé nőtte ki magát, nemcsak egy imponálóan reprezentábilis székházat szerzett, de amellett mindenképen előnyös üzletet is csinált.

Arad parlamentjéből.

(„Ha ezt Wilson hallaná!” — Félmillió felesleg. — Mi lesz a tisztviselőkkel?)

Ma kellemes ülés volt a városházán. A városatyák legnagyobb része otthon maradt. Hogy mért maradtak otthon a bizottsági tagok? arról különböző verziók keringenek.

Issekutz dr. szerint — félték a spanyol-nálástól, de Nagy Sándor szerint inkább a szónokoktól ijedtek. Valami indiskréció folytán ugyanis kiszivárgott, hogy ma a — lávszónokok napja lesz.

Na hát az is lett. Már az ülés kezdete előtt mutatkoztak erre némi jelek. Kovács Vince kulturtanácsos a folyosón félóránig magyarázott valamit egyik városatyának. Bizonyosan szónoknak kérte fel.

Amikor Barabás főispán érdekes ősz feje látatónvá lett az emelvényen, szigorúan komoly arcúval azonnal látni lehetett, hogy hosszabb bevezető beszédre van kitévés. S a főispán csakugyan hatóságos szónoklatot mondott. Arról beszélt, hogy most minden magyarnak meg kell értenie egymást; egynek kell lennünk a ránk zuduló veszedelmekkel szemben.

— Ha ezt Wilson hallaná! sóhajtott a rádiós Radó Gyula.

Csakugyan kár, hogy Wilson nem hallhatta, mert Barabás főispánnak mindenben igaza volt.

— Értsük meg egymást!

A közgyűlés azonban magára ezt az elvet nem vonatkoztatta, mert a tisztviselők fizetésrendezésének ügyében ahány szónok volt, annyi véleményt hangoztatott.

— Adjunk nekik! harsogott Nagy Sándor.

— De miből? replikázott Múlek.

— Egy félmillió feleslegünk van! Igyekezett a kedélyeket megnyugtani Zubor pénzügyminiszter.

— Félmillió? kételkedett Szathmáry János. Hossz az a valuta, tanácsos ur!

— Hol az a félmillió? riadt fel Hegyi sötéten.

— A félmillió, magyarázta Zubor, megvan egyelőre természetesen a — pótdobban.

A nyílkozat váratlanul nagy halást keltett, mert felszólalt Kilenyi, aki úgy vélte, hogy ne bántsuk a pótdótot, mert az olyan, mint a higany, amint hozzá nyulnak azonnal fejszőkik.

— Kit bántsunk hát, ha a pótdótot nem? kérdezte Kneffel.

— Kit? Hát a — tisztviselőket! Hiszen róluk van szó!

Ebben aztán megegyeztek a bizottsági tagok. A szónokok átlag háromnegyedórás beszédekben kijelentették, hogy Arad egy szegény éhező, nyo-

morult kis város, aki nem adhat fizetést a gazdag tisztviselőknek, de ha már éppen olyan nagyon kéri, kivételt tesz, megerőlteti magát s felemeli a díjnokok fizetését napi egy, mondó egy koronával. Tudniillik ennyi ma egy skatulya gyufa ára. Ebből a fizetésjavításból pedig csak a gyufaoldat az egyetlen kivétel ut és ital.

Közben a folyosóról idegen szónokok jöttek be, akik a bennülőkkel konkurrálni akartak. De ezt már Barabás Béla is megsokalta:

— Várjunk csak egy kicsit. Már két óra óta diskuráltak erről a kérdéstről. Minek beszéltek annyit? Álljon fel, aki tudja, hogy itt miről van szó!

Senki sem állott fel.

— No látjátok, folytatta a főispán, mert én se értem, hogy itt miről beszéltek. Határozzunk tehát a tisztviselők fizetéséről.

— Helyes! zugta a tömeg.

— Akkor kimondom határozatilag, barátilag és atyailag, hogy majd máskor határozzunk!

— De addig mi lesz a tisztviselőkkel? Zugta egy hang a karzatról bánatosan.

A főispán szemrehányólag felnézett:

— Hát nem látod fiam, hogy jegyzőkönyvi köszönetet szavazunk nekik?!

A Weitzer-gyár éppen hat órát dundált, mikor a tisztviselők ügye ilyen szépen elintéződött. A program többi 3517 pontjára senki sem volt kíváncsi s miután az olvasó sem az, a világot sem alkalmatlankodom ezzel nékie...

KÖZGAZDASÁG.

— Tőzsde. Budapestről jelentik: A tőzsdén már kizárólag a kontremine irányítja az üzletforgalmat és hő aratása van az árak esésére alapított spekulációnak. Mai árváltozások: Magyar hitel 1038—1010, Osztrák hitel 634—618, Fabank 635—618, Agrár bank 740—80, Hazai bank 498—80, Magyar bank 760—740, Kereskedelmi bank 5070, Konkordia 630, Viktoria 1300, Salgótarjáni 925—15, Ganz-Danubius 3725—665, Rimamurányi 915—925, Adria 1180—1150, Atlantika 925, Államvasut 852—845, Klotild 445—420, Nasci 2250—280.

— Arad 24 milliós kölcsönét tudvalevőleg megfélebbzték. A kartelbankok ajánlatának obligója pedig e hó 26-án lejár. Varjassy Lajos polgármester, ez utóbbi körülményre való tekintettel, felkereste Hargitay Bertalant, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának főnökét és arra kérte, hogy tegyen lépéseket a kartelbankok obligójának 15 nappal való meghosszabbítására. Hargitay bankfőnök ma telefonon érintkezésbe lépett dr. Hegedűs Loránttal, a Kereskedelmi Bank igazgatójával,

aki készségrel vállalkozott a város öhajának kedvező elintézésére.

— Igazolvány dongája szállításhoz. Az aradi kereskedelmi és iparkamara nem rég felterjesztést intézett Szerényi József báró kereskedelmi miniszterhez, akik arra kért, utasítsa a Máv. igazgatóságát, hogy a vasut által darabárúként kezelt dongafaküldeményeknél szállítási igazolványt ne követeljen. A miniszter most arról értesítette a kamarát, hogy ez a kérelem nem teljesíthető, miután egy kormányrendelet értelmében bármily súlyban feladásra hozott faanyaghoz igazolvány szükséges és e rendelet határozmányai alól a dongafánál sem engedélyeztet kivételt.

— A magyarból nem szabad tengerit szállítani. Aradvármegye alispánja ma arról értesítette a várost, hogy további rendelkezésig tengerinek a vármegye területéről való elszállítását botlította.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. A. Arad. A kéredezett cím kiadóhivatalkunkban rendelkezésére áll. Méltóztassék személyesen bejönni érte, ott a beküldött pénzt is visszakapja.

Apolló-színház.

Uránia-színház.

Zárva.

Zárva.

A szerkesztőséget lejel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatti közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Minden külön értesítés helyett.

Özv. Wolf Sándorné és gyermekei mély fájdalommal tudatják, hogy felejtetetlen drága gyermekük, illetve testvér

Karolinánk

1. évi október hó 22-én, éjjel fél egy órakor, életének virágjában 19 éves korában rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai 1. hó október 24-én, esütörtökön d. u. 2 órakor fognak az izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Isten veled! Pihenj csendesen!

Arad, 1918. évi október 23-án.

Özv. Wolf Sándorné szül. Stein Paulina, édes anyja. Özv. Reissfeld Hermanné szül. Wolf Julia, Steiner Alfrédné szül. Wolf Aranka, Weinberger Károlyné szül. Wolf Berta, Wolf Jenő, Wolf Andor, Wolf Panna, Wolf Lola, testvérei. Wolf Jenőné, Wolf Zsigmondné, sógoróni. Steiner Adolf, Weinberger Károly, sógorai. Nagybácsik és nagynénik és még számos rokon.

1751

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen drága halottunk

Vizy Jenő

cs. és kir. tart. tűzérőhadnagy

elhalálása alkalmával részötüknek oly megható tanujelöl nyilvánítták, végtisztességben megjelenetek s koszorút helyeztek a megboldogult ravatalára, hálás köszönetét nyilvánítjuk.

Arad, 1918. okt. 23-án.

7744.

a gyászoló család.

Tisztelettel értesitem a tisztelt hölgyközséget, hogy

női divatteremtő

újra megnyitottam,

és bármi szakmába vágó munkát elvállalok. Szíves párlfogásukat kéri:

Linczer Márton

női szabó,

Árpád-tér 4. szám, II. emelet.

Villamos vasalók,
zseblámpa elemek
kaphatók 6661
Kalmárnál
Salacz-utca 2. szám.

Clesó pénzkölcsönt és ingatlan adás-vételt közvetít
IRITZ közvetítő
irodája 7008
Arad, Teleky-u. 19. sz.

6341-1918.

HIRDETMEY.

Ertesitem a város közönségét, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter 76525-1918. szám alatt kelt rendeletével a lámpabél legmagasabb árát a következőkben állapította meg:

3. számú lámpabél méterenként nagykereskedőknél 14 fillér, kiskereskedőknél 17 1/2 fillér.

5. számú lámpabél 28, illetve 29 fillér.

8. számú lámpabél 31, illetve 39 fillér.

11. számú lámpabél 47, illetve 49 fillér.

Arad szab. kir. város Közélemezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lőcs,

polgármester-helyettes,
k. é. h. vezető.

22937-1918.

HIRDETMEY.

A közlemezési miniszter 133600-1918. sz. a kelt rendeletével az 1918-1919. gazdasági évben az ipari munkásság és családtagok által az őszi burgonyából igényelhető mennyiséget a következőkben állapította meg:

1. Nehéz testi munkásoknak, beleértve az éjjeli üzemben dolgozó, valamint a bányamunkásokat is, az egész évre jár 140 kgr. 2. a könnyű testi munkásoknak és családtagoknak pedig 100 kgr.

A közvetlen ellátásba vett ipari üzemek által 120649-1918. sz. rendelet értelmében névjegyzéken legfeljebb az itt meghatározott fejadag szerinti mennyiség igazolható.

Arad, 1918. évi szeptember hó 30.

VÁROSI TANÁCS.

6333-1918.

HIRDETMEY.

Közírré teszem, hogy a M. Kir. Pénzügyminiszter 120535-1918. rendeletében a szőlő-törköly és bor-seprő árát legmagasabb árát, mely mellett a központi szeszfőzdek ezen mellékterményt átvenni kötelesek, a következőkben állapította meg:

A központi szeszfőzde vállalkozója a kézisajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 24 K, a kézisajtóval kisajtolt, betaposott (kierjett) szőlőtörkölyt q-ként 26 korona, a víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 18 K, a víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval kisajtolt (kierjett) szőlőtörkölyt q-ként 20 K, a kilugozott (törköly) bor készítésére használt szőlőtörkölyt q-ként 7 K. áron kötelesek átvenni.

A termelő a szőlőtörköly átadása alkalmával azt, hogy a szőlőtörköly kézisajtóval, illetve víznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval kisajtoltatott-e ki, illetve, hogy a szőlőtörköly, törkölybor készítésére használtatott, a központi szeszfőzde vállalkozójának bejelenteni köteles.

A rendeletnek egyéb részletei a Budapesti Közlöny 227. számában megtalálhatók.

Arad szab. kir. város Közélemezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lőcs,

polgármester helyettes,
k. é. h. vezető.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbetegségeket, valamint: oldi bajokat. Kezelések: „Erich 806.” módosított legújabb szerivel. — Vörzsiglief Wassermann tanár módosított. — Nének külön bejárat. — Levélben kérdésekre válaszol. Szakszerű könyvet munkáit bérmentve 2 kor. (bélyeg is lehet) eljuttatás beküldése után. 181
BUDAPEST, VII., József-körút 2/a. szám.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével

Szárít!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással s. 1.50 korona.

Peppo hintőpor „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

40 drb. hízlatni való 8 hónapos fajmalacok

eladóknak

párja circa 55 kgr. Bővebbet:

Blaskovits István,

földbirtokos, Arad-Gáj.

7737

Használt ólom megvételre kerestetik.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer **sápadt hölgyeknek** hogy arcuk és ajkuk üde, **piros színét** visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Foloskák

irtására egyedüli biztos szer a

Phenoleav

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-távé

darálva, pörköltve

1/4 kgros csomag 6 korona.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1918. évi jun. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.12

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjeli 8.06
Személyvonat délután 8.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjeli 8.00
Személyvonat délután 1.12

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.35

Aradról Újszentannára indul:

Délelőtt 8.26
Délután 5.30

Aradról Újszentannára érkezik:

Délelőtt 9.10
Este 6.10

Újszentannáról Aradra indul:

D. e. 8.15
Este 6.22

Újszentannáról Aradra érkezik:

D. e. 9.03
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel 8.37
Este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Reggel 6.10
Délután 4.10

Újszentannáról Kétegyházára ind.:

Délelőtt 9.25
Este 7.00

Kétegyházáról Újszentannára ind.:

Reggel 6.00
Délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.39

Viszketegséget,

sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flosch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem habzik. Mindig eredeti pecsételt Dr. Flosch-féle felét kérjünk. Próbá tégely 4.— vagy tégely 6.— k. Családi adag 15.— k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszer-tárában, Andrassy-tér 22. Vételre a „SKABOFORM” vevőre kerülnek 7151

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját azonnal azonnal számítjuk.
 Minden szó hirdetési ára 20 fillér.
 Vastagabb betűkkel 60 fillér.
 A vastagabb betűket a hivatalunk aláhúzással kell jelezni!
 Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
 A legkisebb hirdetés ára 10 szög 5 korona.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés visszavonását, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelézés.

KIADÓHIVATALUNKBA a következő jellegű levelek érkeztek be, melyek vételét kérjük:

- „Gyárigazgató“
- „Szőke nőnevelő“
- „Erzsike“
- „Asztalos“
- „Irodistanó“
- „Perfect“
- „Szóalkozás“
- „Szolid 4“
- „Szolid 10“
- „Rokonlélek“
- „Öszinte“
- „Kellemes étkezés“
- „Virginio“
- „Külföldi“
- „Bohém“
- „Város“
- „Unalom. Ból“
- „Remélhet“
- „Szeretetre vágyom“
- „Unalmas egyedül“
- „Csókos asszony“
- „Török“
- „Gyermekszereplő“
- „Fléssig“
- „Megbízható 10“

„VIDÉKINEK“ levele van a kiadóban, kérem átvenni. 7758

MELYIK jobb házból, középkorú, kevés pénzrel rendelkező özvegy nő, kinek kedve van vidéki élethez, volna hajlandó velünk közös háztartásba lépni. Németül tudó előnyben. Róm. kat. 50 éves, vagyos földbirtokos vagyok. Részletes ajánlatok levélben „Bescheiden“ jellegű alatt a kiadóhivatalba kéremek. 7757

Alkalmazást keres.

DEUTSCHES FRAÜLEIN Fröbelehe Erziehlerin mit Zeugnis aus gutem Hause sucht Posten in feines Haus 1 oder höchstens 2 Kindern. Zuschriften bitte unter „Fröblerin“ an a. v. d. Zeitung. 7761

VIZSGÁZOTT Épolónő, jó bizonyítványokkal, privát házba ajánkozik, vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 7736

Alkalmazást nyer.

TANONCOK fizetéssel lakatos és esztendő mesterséghez felvétetnek. Vácu Miksa géppár. 7732

ÜGYES kifutó fiút jó fizetéssel felvesz Hanzu Nestor drogéria. 7736

TANULÓLEÁNY fizetéssel felvétetik. Ugyanott egy bejáró mindenféle főző és felvétetik. Grünblatt Antónia, Szabadság-tér 11. 7738

EGY JÓ IRÁSU és jó számoló kisasztalozást alkalmazást nyerhet a Cipőszövetkezetnél. Ajánlatok és személyes bemutatkozás este 6 órákor. 7755

VIZSGÁZOTT vizgyógy kezelőt és masszázst keres Pösch vizgyógyintézet, Arad. 7693

HONCTÓI FÜRESZÜZEMÜNK RÉSZÉRE november 1-ére gépészt keresünk. Ajánlatokat Kornis Testvérek, Arad. 7709

BEJÁRÓ önálló főző felvétetik Szent László-u. 6. földszint. 7734

MEGBÍZHATÓ, feltétlenül tiszta és szorgalmas mindenféle főzéssel felvétetik. Rögtön beléphet. Zimmermanné, Maroskapronca. 7724

KIPUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdában alkalmazást nyer.

Lakást keres.

BUTOROZOTT SZOBA KERESTETIK Absteigquartiernak. Lehetőleg központi felvesszi és elkülönített bejárattal. Ajánlatokat „Jó bérlet“ alatt a kiadóba. 7758

SÜRGÖSEN keresek egy különbejárattal butorozott szobát, ahol gáz van bevezetve. Cím a kiadóba. 7746

KÉT kis szobás vagy egy alkowos szobás garconlakást keresek butor nélkül, esetleg fürdőszoba használattal. Cím a kiadóban. 7754

Vétel és eladás.

FEJES KÁPOSZTA kicsinyben és nagyban a Ferenc-téren kapható 55 kor. métermérszámúként. Kirschner és Ferenc. 7760

ELADÓ teljesen új két ágúra való damaszt garnitúra. Megtekinthető d. u. 3-5-ig Mikos Kelemen-u. 34., 2. ajtó. 7730

ÚJ VÁSZONNEMŰ eladó. Cím a kiadóban. 7705

VILLANYCSILLÁROK, lámpák, gázresz és vasalók eladók. Cím a kiadóban. 7731

KERESTETIK 2 fiatal hű komondor kutya, kan és szuka. Ajánlatok ár megjelöléssel Brüll Gézáné Heréd, Hatvan mellett. 7741

2 ELSŐRENDŰ e. bérlet, egyes egy székre jutányos áron átadó. Átvethető Pöck Ernő cégnél. 7748

ELADÓ békeidél gyönyörű szép sötét kék posztó (4 méter) bundára és barhet egy slafroknak való. Cím a kiadóban. 7747

EGY SÖTÉTKÉK keveset használt angol szabású kosztüm és egy kisszerű fekete velour kalap eladó. Cím a kiadóban. 7745

ELADÓ egy 50 és egy 25 literes üvegláda, 8 méter futószőnyeg, 15 méter villanyzsinór. Cím a kiadóban. 7748

ELADÓ HASZNÁLATLAN madék belevéletrészlet: 4 nagy, 2 kis párnahuzat, 2 paplan lepedő, 2 lepedő, 6 női ing, 6 női alsónadrág, 1 abrosz 6 szakvetával. Cím a kiadóhivatalban. 7750

ELADÓ 6 drb. keleti szőnyeg, különböző méretek a délelőtti árakban Bocskay-tér 5. 7752

AJTÓK ÉS ABLAKOK ELADÓK Westelényi-utca 47. 7756

KÉT SZÉP, teljesen új frész színű paplan eladó. Bethlyány-utca 23. sz., 1 emelet. 7716

MÉZET VESZÉK minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad. Telefon 151. szám. 4652

EGY KOMPLETT férfi szoba mahagóni, képrámák, képek, vasak eladók. Megtekinthető Akác-utca 11. alatt 6915

FENYŐ-, DISZ- és gyümölcsfa csemeték megrendelhetők Ortutay Lajosnál, Arad. 7416

KÜLTÖZKÖDÉS MIAFT OLCSON KAPHATÓ: 1 polihoros egy matraccal, 1 nagy asztal, 1 kis asztal, 1 fekete salonn asztal és két plüsch szék. Városlégi kávéház felett, III. em., katonai laboratóriummal szemben. 6331

FRISS HALAK érkeztek. Mivel kevés a készlet, kérem a tisztelt közönséget, hogy már ma csütörtökön a halakat szerezzék be. Luttvácz József, Asztalos Sándor-u. Telefon 615. 1141

ÚJ HALÓSZOBA világos fehérre festett toalettrel, alkalmi vétel, eladó. Színházi épület III. emelet, Városlégi kávéház felett, katonai laboratóriummal szemben. 6331

KÜLÖNBÖZŐ MÉRETŰ ajtó és ablakok eladók. Trithaler Ferenc építész. Szabcs-utca 4. 7544

ELADÓ 6 darab vadonatúj vászonlepedő és 4 méter finom, fekete kosztümbőrösény. Cím a kiadóban. 7717

TAKARMÁNYTÖK több vaggonnal kapható. Singer József, Csermő. 7723

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

KÉNYELMES, MAGAS FÖLDSZINTES MAGANHÁZ (szolid, erős építkezés) 6 szoba, fürdőszoba és kerttel, a belvárosban, eladó. Bővebbet a kiadóban. 7525

EGY TELJESEN új, 14 évi adómentes nagy gyári épület, amelyben jelenleg még berbe van egy Kötszövő gyár R-T eladó, esetleg kiadó. Ugyanottan egy 4 szobás minden komforttal ellátott parquettas modern, 12 évi adómentes ház azonnal átvethető lakással eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Arad, Bercsényi Miklósetica 21. szám. 7762

CSALÁDI HÁZAT, 5 szobás, kerttel, közel a belvároshoz, megvételre keresek. Ajánlat ár megjelöléssel Szent László-utca 6., földszint. 7733

ILONA-UTCA 34. számú ház eladó. Értekezni Fábian Gábor-utca 11. sz. 7742

RÁKÓCZY-UTCA 5. számú emeletes ház eladó. Bővebbet ugyanott. 7749

GÁLL LÁSZLÓ-U. 23. sz. sarok magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 7616

ELADÓ urf lakóház B-Gyulán. 5 szoba, üvegezett folyosóval s összes mellékkeliségekkel. Virágos és nagy szőlőskerttel, külön gazdasági udvarral. 7626

ELADÓ FÖLD ÉS HÁZ 4 szobás lakással, mellékkeliségekkel, 10000 m. kerttel, 250 faj gyümölcsfával beültetve, vízvezeték berendezéssel Miklakán, a villamos mentén. Bővebb felvilágosítás Paurár Sándorné virágüzletében, Weitzer János-utca. 7184

Üzletek.

PÖSCH-PÉLE vizgyógyintézet Aradon. betegség miatt eladó. 7691

Különféle.

ELVESZETT egy fekete perzsa nyakbors Haszinger-, Rákóczi- és a Forrai-utca és Szabadság-téri útvonalon. Beosztottas megtaláló illó jutalom ellenében adja át a kiadóhivatalba. 7763

100.000.— koronával társulnék csakis intelligens, korrekt uriemberrel szolid és realis vállalathoz, üzlethez, vagy bérlethez. Leveleket „Correct uriember“ jellegű alatt továbbít a kiadóhivatal. 7600

SZARAZ PINCÉT, vagy üres raklár keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közönség részére felvételnek a Messenger-boy kiadóban, Klein I. hirdetési és hírlapirodájában, Zrínyi-u. és Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírirodában.

Iskolakönyvek

tartós kötése, könyvkötészeti, különlegességi munkák, díszkötések, imakönyv kötések, írómappák, koszorúsálagnyomások és minden e szakmába vágó munkák izlésesen, tartósan és jutányosan készülnek.

Perec Béla és Társánál

(ezelőtt Kosmásky Lipót) Weitzer János-u. H. Könyv- és zenemű-újítások, papír- és írószerek nagy választékban. 5906

ad. 1125-1918. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Közhírré teszem, hogy Zimmermann Adám újszántannai lakos kérelmére, Stauber Abraham aradi lakos által megvett, de átvenni és kifizetni elmulasztott cirka 420 hektoliter, múlt évben szüretelt galsal bort, 1918. évi október hó 29-ik napján délelőtt 9 órákor Galsa községbázánál tartandó nyilvános árverésen, vevő kára és veszélyére eladni fogom.

Kikiáltási ár hektoliterenkint 1000 korona, mely kikiáltási áron alul is eljog adatni a bort.

Venni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt 10.000 korona bántópenzt letenni.

Vevő köteles az egész vételárát nyomban kifizetni, tartozik a megvett bort rögtön átvenni és legkelebb 3 nap alatt saját hordóiban elszállítani.

A vételi írtékét vevő fizeti.

A bort az árverésig Zimmermann Adám után (Újszántanna) megtekinthető. 7139

Arad, 1918. évi október 19.

Dr. Műlek Lajos, kir. közjegyző.

Bringend gesucht

auf ein Schloss Nähe von Budapest.

Kammerjungfer

die perfekt schneidert, gut frisiert, flink, arbeitsam.

Stubenmädchen

die gut bügelt, Boden bürstet, Wäsche ausbessert. Starkes, fleissiges

Küchenmädchen.

Offerte mit Altersangabe und Lohn. Adresse des besten Dienstposten sowie Sprachenwissen an Brüll Gézáné, Heréd kastély, Hatvan mellett. 7140

471-1918. évi sz.

HIRDETÉNY.

Közhírré teszem, hogy hadifoglyokat a törvényhatósági gazdasági munkabizottság (vármegyháza) engedélye nélkül munkára felhozatni és alkalmazni büntetés terhe mellett a legszigorúbban tilos.

Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy csavargó hadifoglyokat házuk biztonságára érdekében is házukba ne fogadjanak, ilyeneket a legközelebbi rendőr, vagy katonarendőrnek adjanak át.

Arad, 1918. évi október hó 12.

Greta, főkapitány.

Újságmaculatura

ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.